Jusuf Mehić

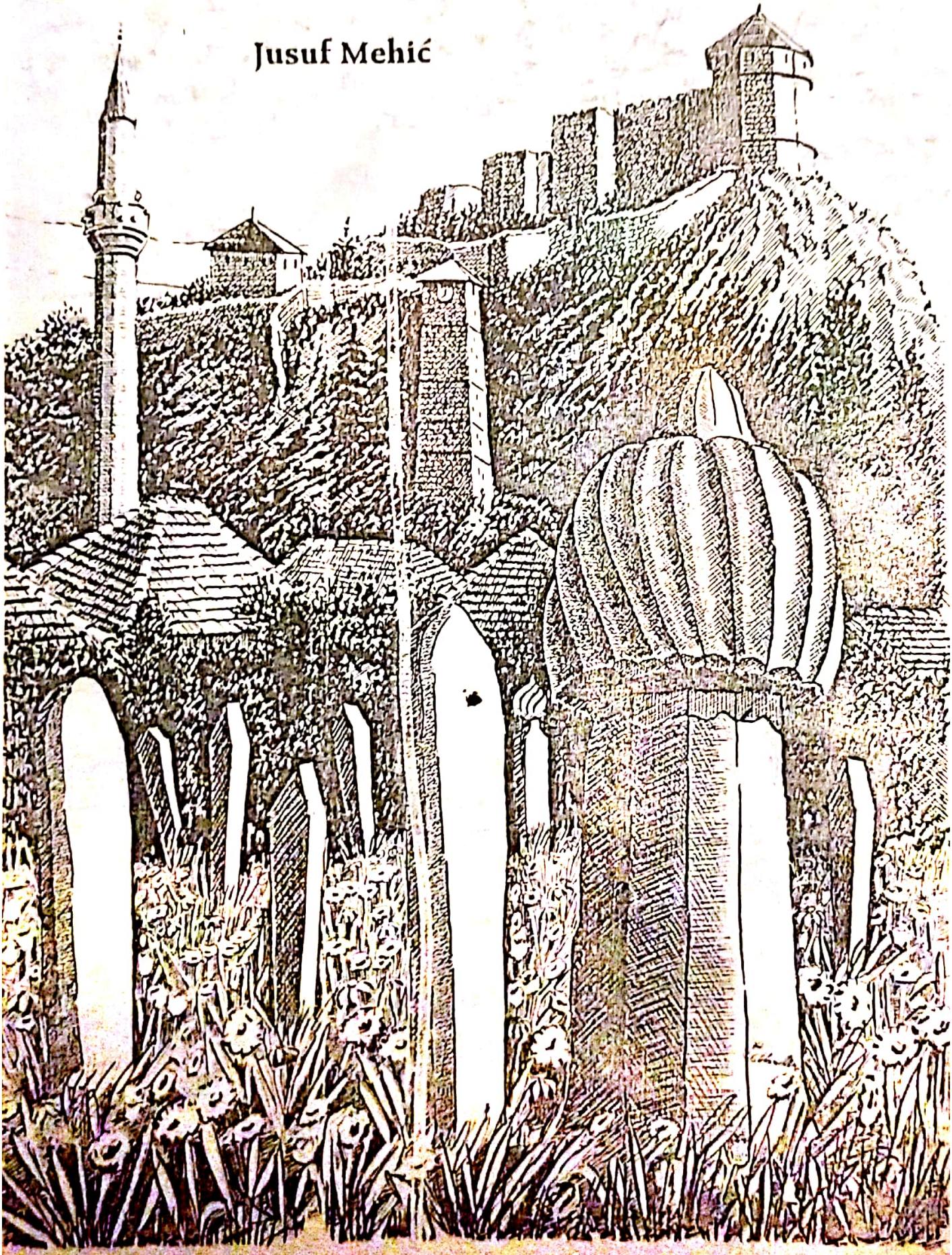

ŠEHIDSKA ZEMLJA JE OVA

Zbirka pjesama i priča

Gospodaru moj,

Ne dopusti da me zanese neuspjeh,
Niti poraz baci u očaj,
Podsjećaj me stalno da je neuspjeh
Iskušenje koje prethodi uspjehu.

Gospodaru moj,

Nauči me da je tolerancija
Najviši stupanj moći,
A želja za osvetom
Prvi znak slabosti.

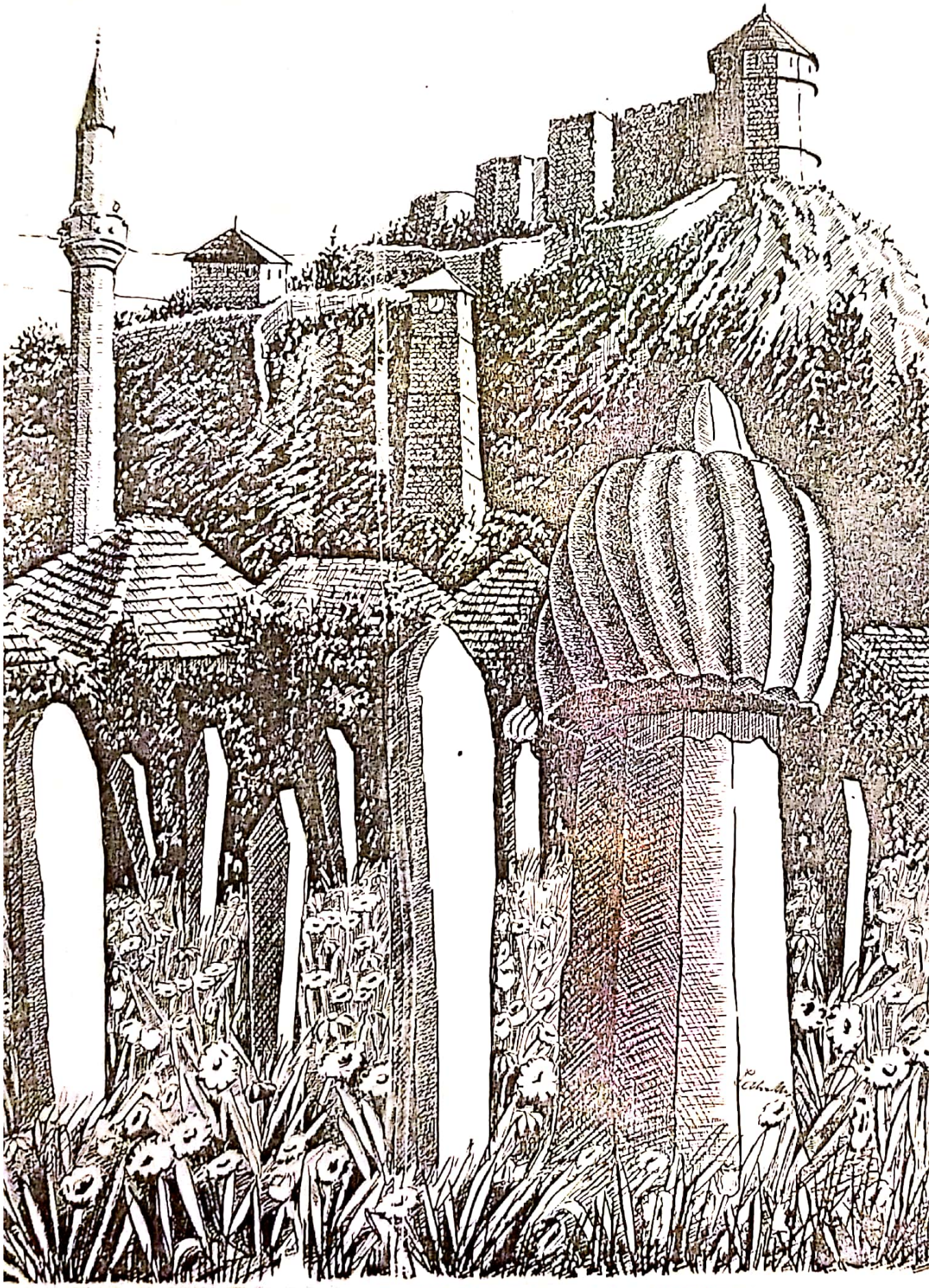

I NE RECITE ZA ONE KOJI SU NA ALAHOVOM PUTU POGINULI: "MRTVI SU", NE, ONI SU ŽIVI, ALI VI TO NE OSJEĆATE.

Kur'an 2:159

Biblioteka: Studenac
Kolo: II
Knjiga: 2

Urednik: Ramiz Brkić

Uređivački odbor:
Bajruzin Hajro Planjac
Rašid Hakić
Kasim R. Bašić

Recenzent:
Fehim Softić

Lektor:
Smail F. Terzić

Naslovna strana i ilustracije:
mr. Edhem Mehinović

Tehniči urednik:
Elvedin Bošnjak

UMJESTO PREDGOVORA

Kada mi je ponudeno da "nešto" napišem o zbirci pjesama i priča "Šehidska zemlja je ovo" uplašio sam se da ću neutemeljeno, patetikom, ratne i postratne "kritike" lirsko tkanje Jusufa Mehića, izdići iznad ravni ljudske pojmljivosti, o lijepom i bistrom djelu. I stoga ću onoliko koliko mi dozvoljavaju realnost i subjektivnost, pokušati istaći osnovne vrijednosti ove zbirke.

Prije svega čitalac kritičar, trebao bi znati, da je Jusuf pisao ove pjesme i priče, kada je počeo da pamti sivo i oblačno podne. Počeo ih je pisati onda, kada su mu se u djetinje snove počeli urezivati šumovi i plač, s ulice pretpane ranjenicima, kada je nebo nad Bosnom sivilo, prije no što sasvim pocrni. Dakle pisao je onda, kada se umoran, više od odmora izmedu časova, nego od samih časova, vraćao iz škole kući i dosadivao majci da mu da kruha, nečim namazanog, pošto još nije bilo vrijeme ručku, a u memljivom skloništu osjećao da se domovina kao i čedo u krvi rada. Zato, ni u jednom trenutku, pri analizi mnogoglasija, Jusufovog nisam imao dileme, da li izdvojiti samo autentične pjesme, koje mogu da izdrže strogi sud vremena, pa i subjektivna estetička mjerila, ili preporučiti štampanje i onih lirskih izvedbi, koje nisu na potrebnoj visini i ne dosežu odredeni umjetnički i stvaralački nivo, te zapadaju u patetiku i retoričnost.

Zbirka je, dakle cijela. Iskreno rukom školarca je napisana, pjesma o domovini: Učenik pjesnik - pjesnik učenik, je ispunjen i zaokupljen rodoljubivim osjećanjem, ispisao stihove ljubavi, prema svetinjama života, prema slobodi i domovini, šehidima i roditeljima...

Zbirka je prigrlila sve pjesme, nastale u duši Jusufovoj, inspirisane agresijom na BiH, bošnjačkim otporom, i djelom nastala od 1991. do 1997. godine. Damare tih dramatičnih dana, punih nade i ljubavi jednog ponosnog naroda naspram agresora i zla, pratilo je svevideće dječije oko i u sith pretočilo.

Čitalac će, iz samog naslova zbirke, lahko zaključiti o kakvoj je poeziji riječ o kojem periodu pjesnik, kroz stihove, najveću mogućnost govora, svjedoči, iskazujući sveopću ljubav i nadu, bol i tugu, a pored svega vjeru da žrtve koje je dao bošnjački narod, nisu bile uzaludne, jer i budućnost svakim trenom to dokazuje.

Upravo, ova zbirka, sačinjena od stihova mladog pjesnika Jusufa Mehića, svojom smjelošću treba osvojiti književni prostor ili bar dio tog prostora, do onih, koji su svojim književnim stvaralaštvom dali određenu boju, vrijednost i ljepotu u našoj literaturi, za vrijeme i nakon posljednje Bošnjačke borbe.

Dakle, nije ovo knjiga o ratu, iako se rat veoma često spominje u njoj. Ne, ovo je knjiga o duši nevinoj dječijoj, dječačkoj i momačkoj. U njoj su uvrštene prve pjesme - djetinje (u početku i pomalo naivne) ali poslije sve zrelije, emocionalnije i misaonije. A potom proza, koja traži i iskustvo i vrijeme. Jusuf Mehić je našao oboje, on je porazio rat, i porazio agresora, a nama ostavio prozor u vlastiti "JA", poremećeno djetinjstvo.

Nećemo vas više opterećivati svojim mišljenjem (ima), pročitajte i doživite ih na svoj način. Tek Jusuf ovom prvom knjigom obećava mnogo i dao je mnogo. Stavio je tačku na rat, a budućnost je tek počeo...

Iz Jusufove poezije, progovorio je Bošnjak, musliman, koji je svoj opstanak vidio i u porukama Kur'ana, što najemocionalnije potvrduju stihovi iz pjesme "Poslije jedne od bitaka":

Samo po koji oblak na nebu
Vedrina mirisna i čista
U duši Bošnjaka Kur'anske misli
Islamska čistota blista...

Mladi pjesnik, iako roden i odrastao u Bosni, nije izbrisao svoje i hercegovačko porijeklo, težak život, a istovremeno častan život svojih predaka, što je najosjećajnije opisao u pjesmi "Pretci" i "Čelična snaga":

... Moji su preci iz onije strana
Gdje za goli život boj se vječno bije...

I na kraju, svoj put u život ilustrirao je pjesmom "Nepoznato":

... Pred sobom ugledah puteve i podoh
A ne znam ni pravac, ni ciljeve jasne...

Fehim Softić, prof.

P J E S M E

TEŠANJ, 1977.

APRIL

Radnoga dana, prvoga aprila,
Šale se sva djeca,
Svi sinovi mira.

Ne samo zbog toga,
Već i zbog proljeća,
Znaju oni da će se brati ljubičice,
I ostala prirodna umijeća.

Zelena zove ih livada,
Zove ih i sunce žarko,
A najviše visibabe i kaćuni,
Koji su ih poželjeli jako.

Ptičice veselo cvrkuću,
Zbog odlaska zime,
A i ljudi s motkama,
Presrećni su time.

I medvjedi tromi,
Otspavali su zimski san,
Te je i njih dočekao,
Bijeli aprilski dan.

Zeko kupus traži,
A vuk ovcu bijelu,
Svi se samo brinu,
O hrani,o jelu.

April je učinio za sva bića mnogo,
Čak ni jedan čovjek,
Vratiti mu ne bi mogo.

APRIL,1991.

TEŠANJ U RATU

U Bosni ima gradova mnogo,
Svaki od njih ima sjaj i ljepotu,
I Tešanj je jedan od njih,
Ali on ima posebnu ljepotu.

U njemu je uvijek vladala sloga,
Ljudi su živjeli k'o braća,
Mirno su kucala srca mnoga,
Tešanj je bio ljubav i sreća.

Al' sila mraka nad Bosnom krila raširi,
Te na njega nasrnuše demoni i zvijeri.

Rušili su čim god su mogli,
Htjeli su da ga pokore,
Ipak se svog cilja nisu domogli,
Za Tešanj se zlatni ljiljani bore.

Što neman sa brda više puca,
Srce heroja jače kuca,
Gradinu staru neće porušiti,
Ni TEŠANJSKO SRCE KRVLJU POKORITI .

1. 12. 1993.

PJESMA ŠEHIDU BOSNE

O tebi pjevam, junače Bosne,
O tebi i o hrabrosti tvojoj,
Na tvom mezaru sada majka plače,
Ne krijući tugu u duši svojoj.

U bitke si išao s osmjehom na licu,
Usne tvoje krasio je tekbir;
Zavjet jedini bio ti je na srcu:
Islam, Bosna i mir.

Tvoja hrabrost bila je velika,
Goloruk si išao na tenk, kamion...,
Oštra sablja dušmane je sijekla,
Na ramenu ti je blistao žuti ljiljan - medaljon.

Džennetska vrata za tebe su otvorena,
Svi šehidi u džennet će stati,
Ova planeta je stvorena,
A i nje će jednom nestati.

Nijedan čovjek neće živjeti vječno,
Dunjaluk je samo ahiretska sjenka,
Poštene zaslužna nagrada čeka,
A griješnike kazna velika.

I znaj da nisi uzalud pao,
U bosanskom srcu nek' sloboda vlada,
Za vjeru i narod život svoj si dao,
Allahov rahmet tebe krasi sada.

5.1.1994.

KAD ZAUČE EZANI

Mrkla noć svoj ogrtač sklanja,
U sutonu plavom sabah - zora rudi,
Sa munare glasno mujezini uče:,
Dođite na spas, o ljudi, ljudi.

San vjernici prekidaju lahko,
Dok šeherom odjekuje poziv,
Abdesteći se pred molitvu svetu,
Čiste tijela za ezanski odziv.

I malo čedo spavajuć u kolijevci,
Progleda kratko na dragosni zvuk,
Osjetivši u sebi snagu vjere,
Kako ga vuče na pravi put.

Dok ptice iz gaja uporedo s mujezinom,
Obasipaju prirodu ljepotom pjesme,
Ističući time uzvišenu silu,
Jednog Boga i dokaze jasne.

Vjernici padaju na sedždu Gospodaru,
Kad molitva počne, poslije ezana,.
I dižu ruke prema nebu:
"Ja Rabbi šukur - nek je Tebi hvala".

Ezan je uistinu vrelo spasa,
Ni jedan poziv njemu nije ravan,
Njegova suština poziva sreći,
A ljepota učenja budi osjećanja.

OKTOBAR, 1994.

- ZNAŠ LI, O, ČOVJEČE !

Dunjaluk te vuče ka slastima svojim,
Srce ti zavedeno prema njima žudi,
Nek naivnu dušu napoji grozota,
Iza plašta crnog, koja lice krije.

Znaš li, o smrtniče da si samo drvo,
U pustinji vreloj, koja nema kraja,
I da će grijesi, učinjeni sada,
Kad sunce sjaj izgubi, izaći na vidjelo.

Stidiš li se, o robe, Milostivog!,
Stidiš li se djela nečasnih,
Kojim se prljaš u bespućima noćnim,
Aveta zlog i mračnog.

Ti si u istinu nezahvalan prema Tvorcu svomu,
I nisi svjestan kazni koje ti slijede,
Ti zaista ne znaš i nećeš da znaš,
Kakva te pakost stranputice jede.

I ne slutiš šta te čeka,
Poslije drhtave kataklizme,
Kada se mjesec sa zemljom spoji,
Te novi poredak i svijet stvori.

Bit ćeš upitan toga dana: Zašto si...?,
Ali će ti biti kasno,
U odaje pakla otići ćeš tada,
Bumerang tvog odmetništva vratit će se strašno.

4. 11. 1994.

OJ, ČETNICI !

Oj, četnici, vi zločinci,
Zli koljači, bezumnici,
Krvnici i otpadnici,
Nikakvi ste vi junaci,
Teško li je vašoj majci,
Kad vas stignu naši momci,
Od ljiljana zlatni borci,
Prekaljeni branioci,
Hrabri oslobodioci,
Polupani bit će lonci,
A i pokidani konci,
Koje prave vaši tvorci,
Takozvani mirotvorci.
Neće više vuk ić ' ovci,
Kad ga skinu kršni lovci,
Bosanci i Hercegovci.

Goni će vas naši svuda,
Preko polja, preko brda,
Preko gora, preko mora,
Do Užica, Zlàtibora,
Do Pančeva, do Avale,
Smedereva i Morave,
Rasturiće svu Srbiju,
Očistit je ko avliju.

Pamtit ćete vi Bošnjake ,
Dobre ljude al' junake,
Sprva slabe i nejake,
Ali kasnije i prejake,
Da pobijede horde svake,
Koje žele Bosnu rušit,
Muslimanski narod gušit,
I bosanska vrela sušit,
Koji žele uništiti,
Zapaliti, pogaziti,
Sve što ima zemlja Bosna,
Čista kao zora rosna ,
Uvijek gorda i ponosna.

13.12.1994.god.

RAZGOVOR

Šta se trese i nebo prolama?,
Il' je potres ili grmljevina,
Nit' je potres, niti grmljavina,
Nego Bosna Tešnju progovara:,

-Mili sine vidiš šta mi rade,
Dušu vade tijelo sabljom sijeku,
Ali ipak kuca srce moje,
Zidine me tvrde brane tvoje.

Odgovara sinak majci Bosni:
-O moja Bosno, majko!, poče Tešanj besjediti tako,
Krvave mi zore nad gradinom sviću,
Jer umire narod od nevolje jako,
Što od gladi, muke,
Što od vrelog gvoždja.

I nastavlja Tešanj svoje riječi:
Izranjava krvnik tvoje tjelo,
Majko mila,
Čizmom tvrdom, krutom,
O, ta crna, pogana sila,
Okrvavi ruke krvlju tvojom,
Predvodjena savješću mutnom.

Znam još, najdraža moja,
Znam: Naš dušman bez milosti da je,
Al' ne može nikad slomit' snagu,
BESMRTNOST ŠEHIDA što je daje.

12.1.1995.god.

BLAGOSLOV ŠEHIDU

Kroz proljetni, čisti zrak,
Leti pčela usamljena,
Prvi put pod nebom vedrim,
Jer skoro je izležena.

Traži ona behar bijeli,
I procvalo šaren cvijeće,
Čas se spusti, pa uzleti,
Nad bosanskim tlom se kreće.

Vidje ona trešnju mladu,
Od behara sva u ruhu,
Prema njojzi uputi se,
Cvjetovima nasladi se.

"O, cvijetovi što vas ima,
Selam vama želim svima,
Veliko vam HVALA dajem,
I blagoslov na vas šaljem,
Moju dušu nahraniste i košnicu napuniste".

A cvijetovi uzvraćaju, mladu pčelu ispravljaju:
"Ne zahvaljuj nama toliko,
Jer nas ne bi bilo ovoliko,
Da nam stablo ne zasadi,
Naše Bosne ŠEHID slavni.

Kad u zemlju on ga spusti,
Dovom Boga molio je,
Da u voćku život metne,
Pa nek' svako biće,
S plodom se sočnim sretne,
A i život svoj povrati".

Kad to ču pčela hitra,
Prema nebu diže glavu,:
"O, moj Bože Uzvišeni,
Džennetsku mu dadni slavu,
Meni "zrnu" pomogao je,
Nagradu zaslužio je".

7.5.1995.god.

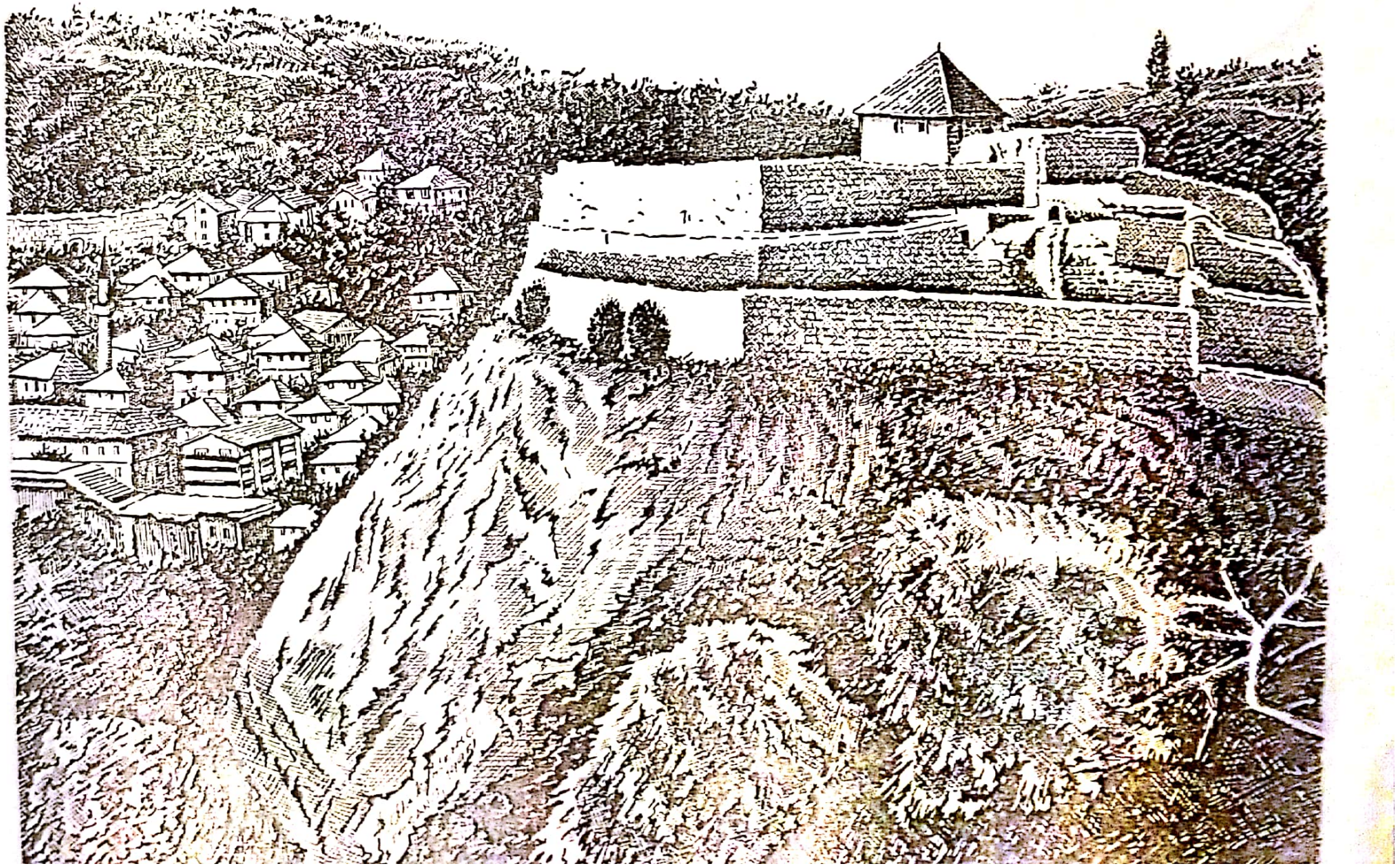

TAMO NEGDJE

Tamo negdje, iza mora,
Tamo negdje, u dubini,
Ima zločin, ima mora,
San i java zamršeni.

Tamo negdje, na kapiji,
Nema vrata, a ni brave,
To su "samo" razbacane,
Svjetske časti, ljudske glave.

Tamo negdje u vrleti,
Noć je s danju izmiješana,
Jer tamo je "ona" mladost,
Dželat - srpom posječena.

Tamo negdje, ispod zemlje,
Tamo negdje, iznad neba,
Tu se rađa - ne umire,
Tu za život umrijet treba.

PJESMA NAPISANA KRAJEM MAJA 1995.,
povodom stravičnog masakra u Tuzli.

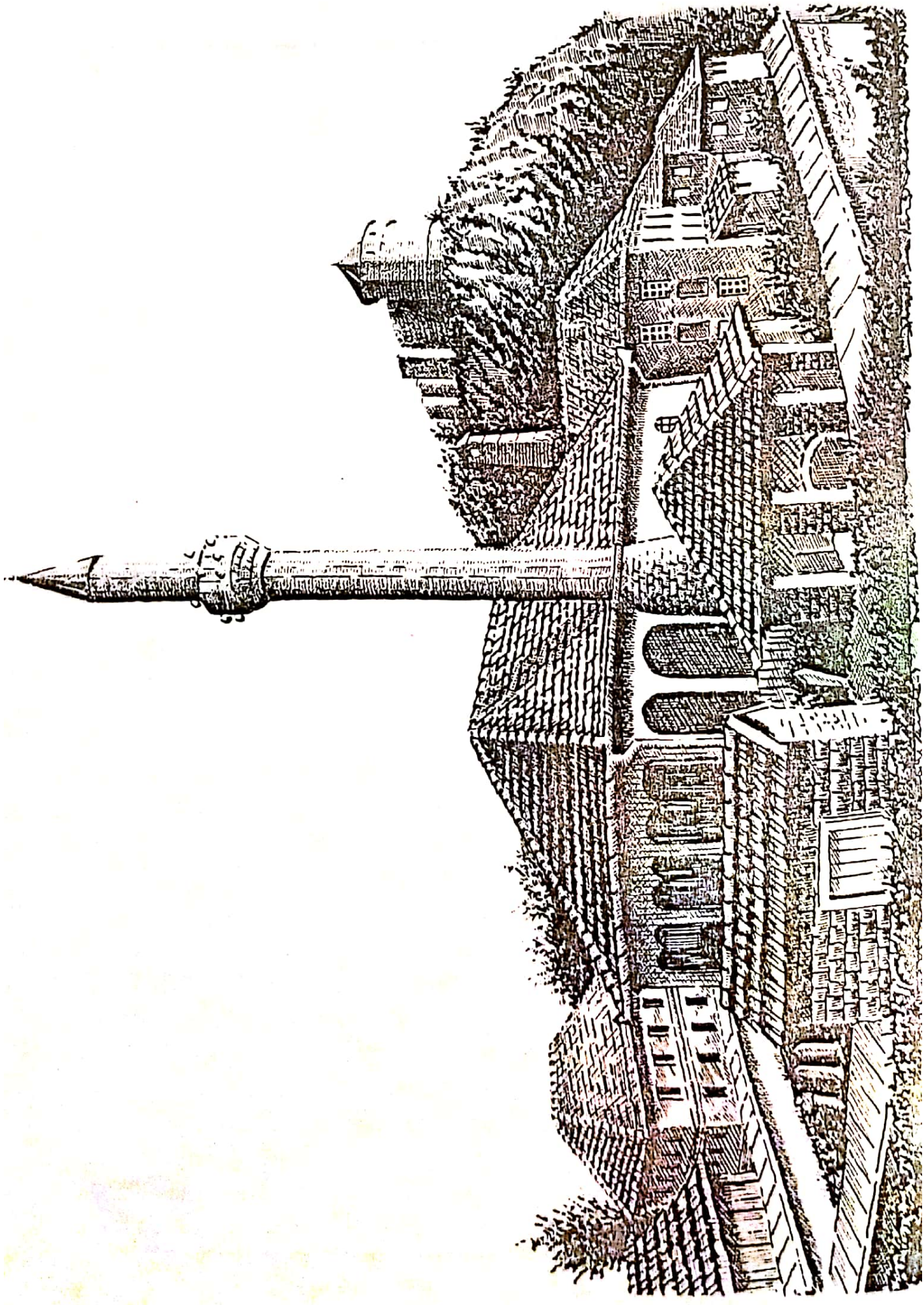

POZIV

JETIMU

Znam da se sjećaš zagrljaja nježna,
I toplog krila tvoga milog babe,
Duboko u noći snuješ kako kaže:
"Ne tuguj sine, nisam pao džabe".

Otidji često na očev mezar,
Prouči dovu, Boga zamoli,
"Veliki Tvorče, snagu mi dadni,
I svakomu onom ko Bosnu voli.

BIVŠEM LOGORAŠU

Da sada stekao spoznaju nisi,
Ne da ti prošlost ni da u sebi izrekneš,
Jer i sam si osjetio na koži svojoj,
Šta znači kad pred koljačem klekneš.

Zato ne puštaj mač iz ruke,
Nego najhrabrije na dušmana kreni,
Misleći samo na viđene patnje,
I krv prolivenu bošnjačku,
Modru kao zreli drijeni.

BJEGUNCU

Ako si mislio da ćeš uspjeti,
U svojoj nakani da "ne želiš znati",
Grdno se varaš, pamti moje riječi,
PA OTVORI OČI, ZEMLJA TVOJA PATI!

Razmisli malo, dušu pokreni,
Zakucaj srcem, skoro uvehlim,
Pa zar nisi vidio ubijeno čedo,
Na majčinim rukama, krvlju oblivenim.

13.9.1995.

HRABROM RATNIKU

O tvome junaštvu, slavi i borbi,
Dušmani naši najbolje znaju,
Smutio si snove tiranina mračnih,
Oni se sada povlače i kaju.

Sada si postao i suviše slavan,
U srcu ti usađene ratničke staze,
Tvoj dugi put postaje kratak,
Ka vječnoj slobodi tvoje misli gaze.

14.9. 1995.

MUHADŽIRU

Bura još traje, mećava strašna,
hladnoća oštra kosti ti reže,
U drhtavoj ruci plamičak držiš,
Na svome ognjištu vatru da zapališ.

A njega nema, u magli je negdje,
Samo nadu izgubiti nemoj,
Pa i lasta poleti kad proljeće dođe,
Vrati se domu, rodnoj grudi svojoj.

22.9.1995.

LIK BOŠNJAKA

Takav je insan ovaj,
On plemenito ima srce,
Svakom bi k'o rođenom bratu,
Dao i posljednje zrnce.

Takav je ovaj čovjek,
Taj dušom na drugog gleda,
Otvoriće širom ti vrata,
Jer ne može on da ne da.

Takav je lik ovog duha,
Prema svemu okrenut je,
To i sam iskusit možeš,
U njedrima Bosne moje.

29.9.1995.

I ZARASTE RANA...

Na Bosanskom tijelu
Otvori se rana,
I ne zaraste godinama,
Ah, ta gadna rana
Otrovnica ljuta,
Bol tu strašnu,
Mnogi ljudi izdržali nisu.

I ostade dugo otvorena,
Rana,
Iz nje krv nevina
Kao rijeka isteče,
Mnoge živote odnese ona,
I dječija srca tugom isječe.

Al' otvori se zemlja Kulinova,
Iz nje izađe sablja,
Ognjem užarena,
Zapeče bolnu i strašnu ranu,
Pobijedi tugu
I sreća zablista.

9.10.1995., Pjesma napisana povodom velikih uspjeha bosanske vojske u oslobadjanju zloglasnog OZRENA i VOZUĆE!

BOSANSKA SNAGA

Reci mi voljena zemljo,
Zašto te dušman mrzi,
Zašto ti gradove ruši,
I nož pod vratom drži.

Reci mi mila Bosno,
Zašto tvoj narod gine,
Zašto na mezaru majka,
Plače: "O, dragi sine".

Reci mi zašto su
Sela i gradovi tvoji,
Sa zemljom sravnjeni
I pretvoreni u prah,
Reci mi zašto od
Strahote ove
Čovjeku svakom
Zastane dah.

I ti se sigurno pitaš,
Zašto je sve to tako,
Al trpiš sve te boli,
I stišćeš pesnice jako.

Na tvojim grudima, zemljo,
Prepuni vrtovi jesu,
Prepuni sjemena zlatnih,
Ljiljani iz njih što niču.

Zato, domovino moja,
Brinuti nemoj ništa,
Sunce slobode već šalje zrake,
Pobjeda naša blista.

A dušman nek poraze trpi,
I baca posljednje trzaje,
Ko tebe želi da osvaja,
Sam sebi nevolju zadaje.

10.10.1995.

SEDAMNAEST

Ti sunce, koje me stalno gledaš,
Reci mi, pa zar već ima,
Zar već SEDAMNEST ljeta,
U mom životu počiva.

I ti zemljo, kuglo ogromna,
Koja me na sebi nosiš,
Dokaži mi već da SEDAMNAEST imam,
Dokaži da ne snivam.

A ti mjeseče, nebeski plovče,
Okreni svoje lice,
Odslikaj ga u vodi,
Da se ogledam kriomice,
Da se uvjerim,
Da u osamnesto proljeće ulazim.

...

Pa zar taj san tako brzo sine,
Poput munje snažne kad je oblak baci,
Zar SEDAMNAEST da se tako pređe,
Preko mog djetinstva predjoše koraci.

O, dječije mašte, vi bježite, kamo?
Vaše blijede sijenke u meni nestaju,
Ali mladost cvijeta, sidro svoje diže,
U vodama njenim kušnje mi se bliže.

3.11.1995.

BOG NEK IM SUDI

Sumnjo, okružni svijet cijeli,
Ali opet pitaj: ima li ko, zna li ko?

Radosti odavno nema,
Samo jama, sama,
Bespomoćni krik.

Eh, zar je dunjaluk takav?
Zar da niko ne podigne glas,
Da žrtvi pritekne u spas?

Bosno, ti gledaš svezanih ruku,
Trzaš, ali pomoći ne možeš,
Dok ih ne odvežeš, a hoćeš.

Rano zašto si bolna?
Utrni, kad prestane da grmi...

Evladi, bespomoćni jetimi,
Gledaju ukočeno, kao starci,
Pogled ide prema ocu, prema majci,
A njih nema...

Ne mogu zaustaviti suzu,
Ona sama ide, tugom gonjena,
Jad ne otklonjena.

Igle, bodeži, srce mi probadaju,
Hej, tu glave padaju, tu nevini stradaju.

Cik i jauk polahko nestaju,
Mukli pakao zavlada poslije užasa,
Na asvaltu krvavom dječija igračka.

Allahu Svemoćni, Ti sve vidiš,
Kazni ih, Bože, onoliko,
Koliko srce jetima u sebi tuge ima.

Pjesma napisana povodom masakra i zločina
kojeg su počinili četnici nad Bošnjacima
u Srebrenici, ljeta 1995. god.
(Nikad se ne zaboravilo).

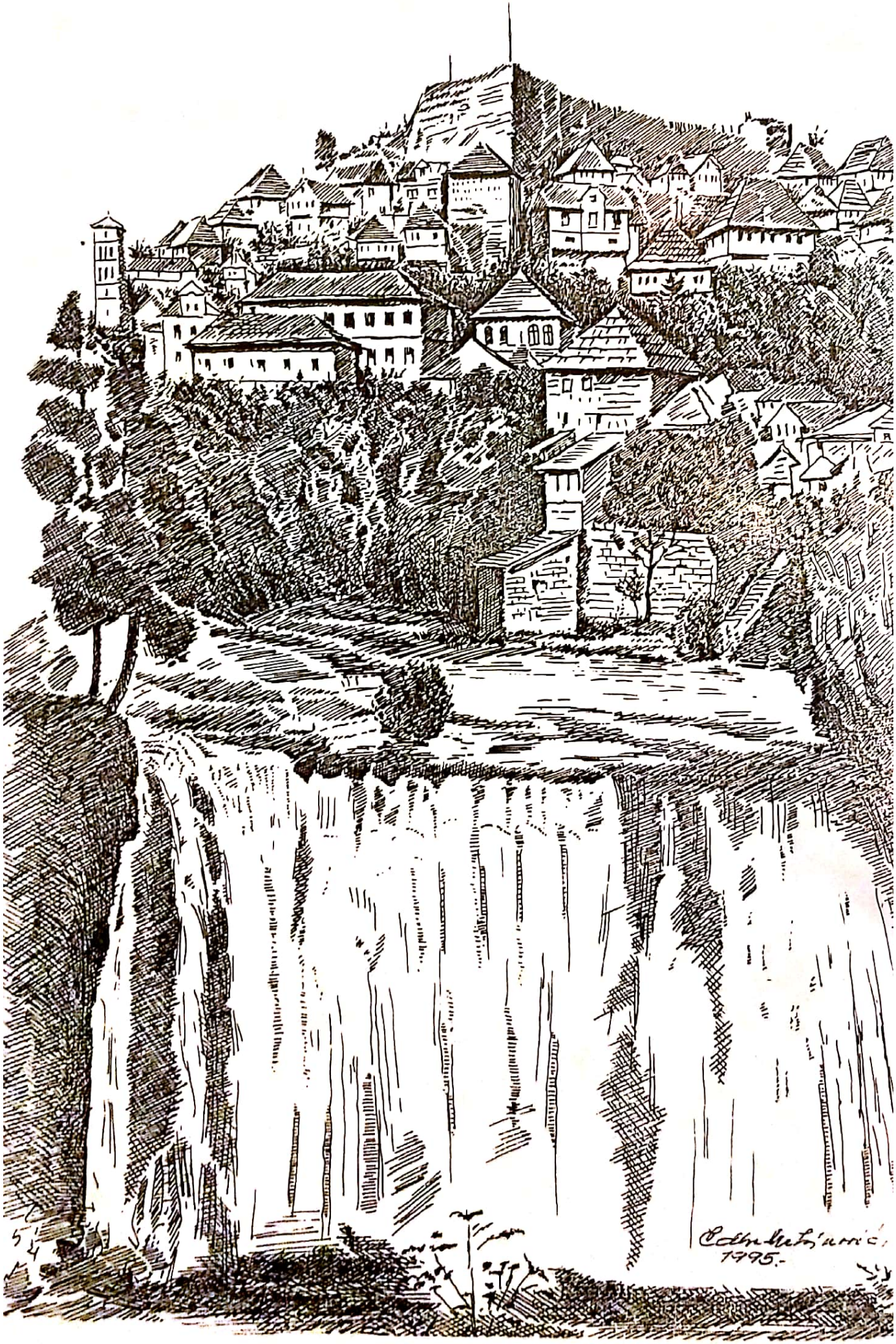
1995.

NA CESTI PETROVAČKOJ II

Na cesti petrovačkoj izbjeglice,
I trista dezertera u koloni,
Za njima idu "srpski junaci",
Iza njih uništeni kamioni,
Po kamenjaru užarenom čelična kiša zvoni,
Dudakovićeva vojska sve pred sebom lomi,
Kraj ceste ranjen Radivoje,
U pomoć priziva on vođe svoje,
Da mu pomogne neko, jer povrijeđen je teško,
Ali niko, ni pogledati ga neće,
Jer Srbe ljuta nevolja peče,
U Petrovac ulazi Sila nebeska,
Korpus peti, Armija bosanska.

Jadnoga Radivoja sve više rane bole,
I on tek uviđa da ga njegovi ne vole,
I da samo sebe oni spasit žele,
A do prije neki dan oni jasno vele:
"Mi smo Srbi braća, moramo složni biti,
Ko neće tako odmah ćemo ga strijeljati,
Za srpstvo ćemo ako treba i krv svoju liti",

Na samom izdisaju Radivoju, bi sve jasno,
On smognu još malo snage i poče preklinjati glasno:
"Ej, Momčilo, Radovane,
Šešelju i Slobodane,

Šta nam ovo učiniste,
Zašto nas ovako prevariste,
Mislili ste da su Srbi,
Nebeski narod, neuništivi,tvrdi,
I da nismo od mesa i krvi,
Da možemo uvijek biti prvi,
Lako je bilo na početku rata,
Kad nam je sva tehnika od JNA data,
I kad Muslimani ništa nisu imali,
Pa smo, bez problema, njihove otpore slamali,
Kada smo ubijali, rušili i palili,
I svakog ko nije Srbin u logorima davili,
I kada smo ih protjerali, bogastva su nam ostavljali,
A vi ste se za opljačkano među sobom prepirali,
I silne pare na Kipar pohranili.

A ja sada k`o bijesno pseto,
Umirem ovdije i šta mogu, eto,
Takva me crna sudba zadesila,
Da Bog da vam duša u paklu gorjela.

I umre nesretni Radivoje,
Više ne dozva voždove svoje,
Koji sad samo Boga mole,
Da sačuvaju živote gole,
I da se negdje u inostranstvo sklone...

Pjesma napisana povodom veličanstvenih pobjeda 5. korpusa BiH - a Armije u ljeto 1995.god.

POSLIJE JEDNE OD BITAKA

Mir je došao, ali kakav?
Ognjišta mnoga sad su samo prah,
Ali i preživjeti prljavi zulum taj,
Pobjeda je velika, jer na čemu bijasmo...

Mezari, humke još svježi, pod snijegom,
Krvavi tragovi polahko blijede,
Velika bitka za sveti din,
Bijaše ovdje, a mnoge i slijede.

Samo po koji oblak na nebu,
Vedrina mirisna i čista,
U duši Bošnjaka Kur'anske misli,
Islamska čistota blista.

Odlazi prošlost, vrijeme je nosi,
Na starom panju lišaji niču,
A srce Bosne hrabro prkosi,
"Allahu Ekber", Bošnjaci kliču.

Pjesma napisana povodom potpisivanja mirovnog sporazuma, krajem jeseni 1995.

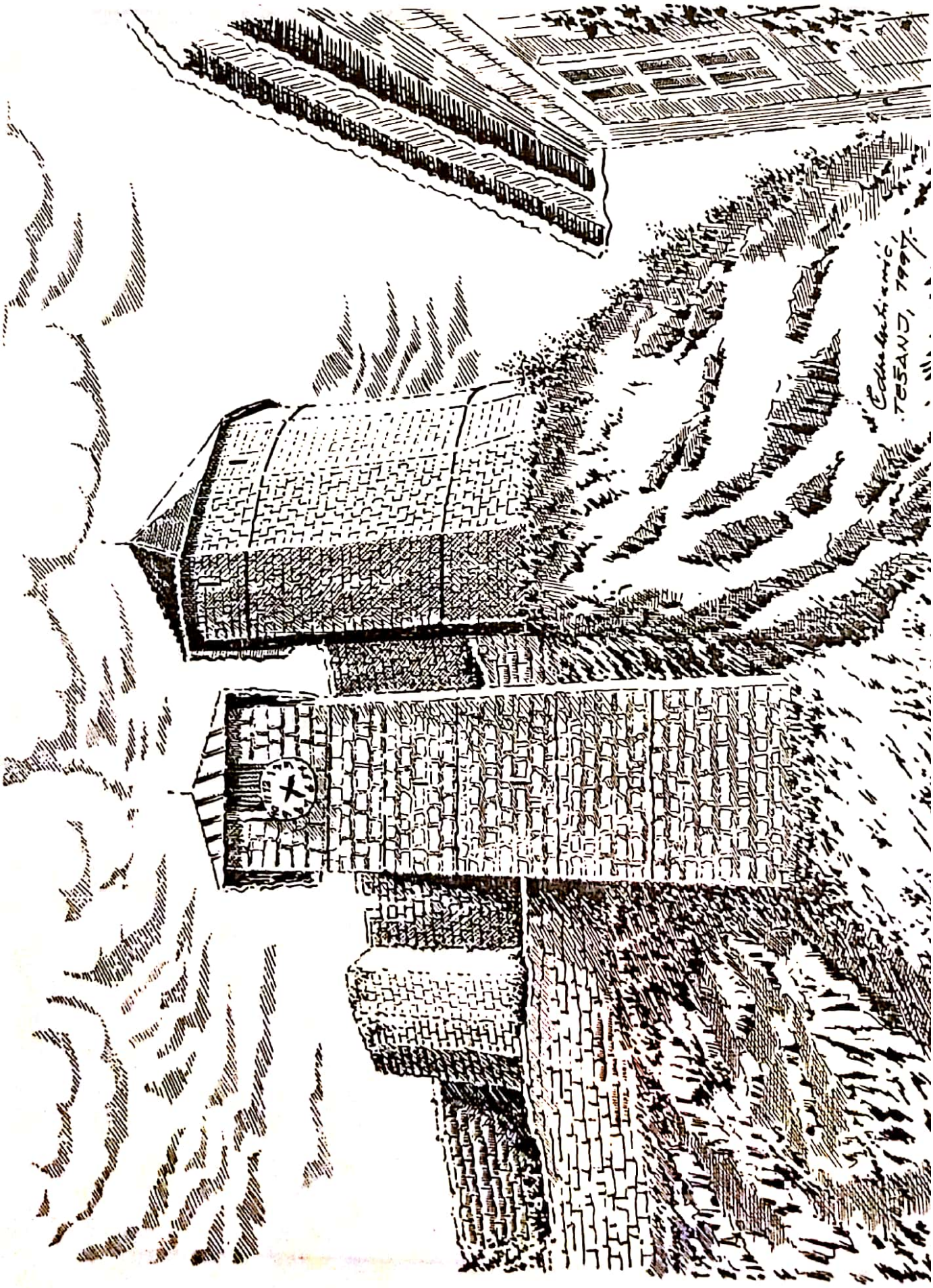
Edelschiamić
TESANJ, 1997.

DOĐOŠE OD NEKUD

Dođoše od nekud nečije misli,
Čudne i zle, mržnjom zadojene,
Na Bosansku se zemlju okomiše,
Srušiše gradove ljepote izmišljene.

Dođoše od nekud nekakvi ljudi,
Prljavog duha, nečiste duše,
Ne znaše ništa nego da pale i ruše,
Bošnjake mnoge protjeraše i ubiše.

Puhnuše odnekud vjetrovi hladni,
Slediše polja, usjeve rodne,
Neplodnim učiniše livade plodne,
Donesoše belaj, nevolje kobne.

Doletješe odnekud gavranovi crni,
Mnogo ih bješe, sunce zamračiše,
Na Bosnu strašnu sjenu baciše,
Ali je opet pokoriti ne uspješe.

Pjesma u kratkim strahotama opisuje
ratne strahote i pokušaj srpskih
fašista da okupiraju BiH.
9.3.1996.

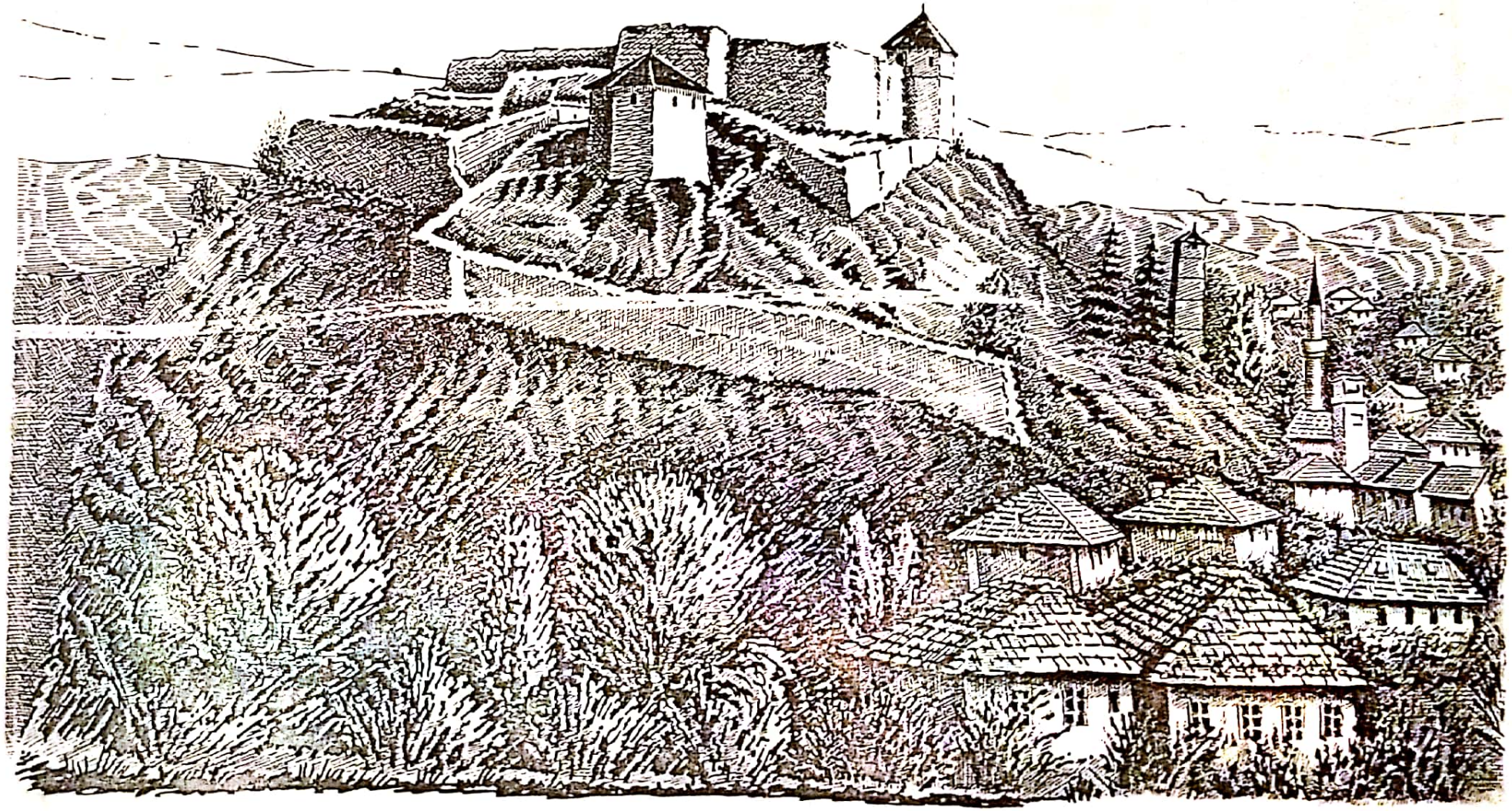

SAN

Otvaram česmu i voda poteče,
Slijeva se glatko u jedan mlaz,
I kao da čujem u daljini saz,
I neku pjesmu, nerazumnu...

Uzalud se trudim da nešto shvatim,
Kao zidine preda mnom da su,
A ja pokušavam da ih savladam,
Al' odmah na prvom pokušaju padam,

Žice trepere i pjesma traje,
A duša žedna želi da je pije,
I tek što kapija poče da pada,
Javi se odmah nova nada,
I pomislih, konačno sada...
Ali me jutro buđenjem me prekinu.

26.9.1996.

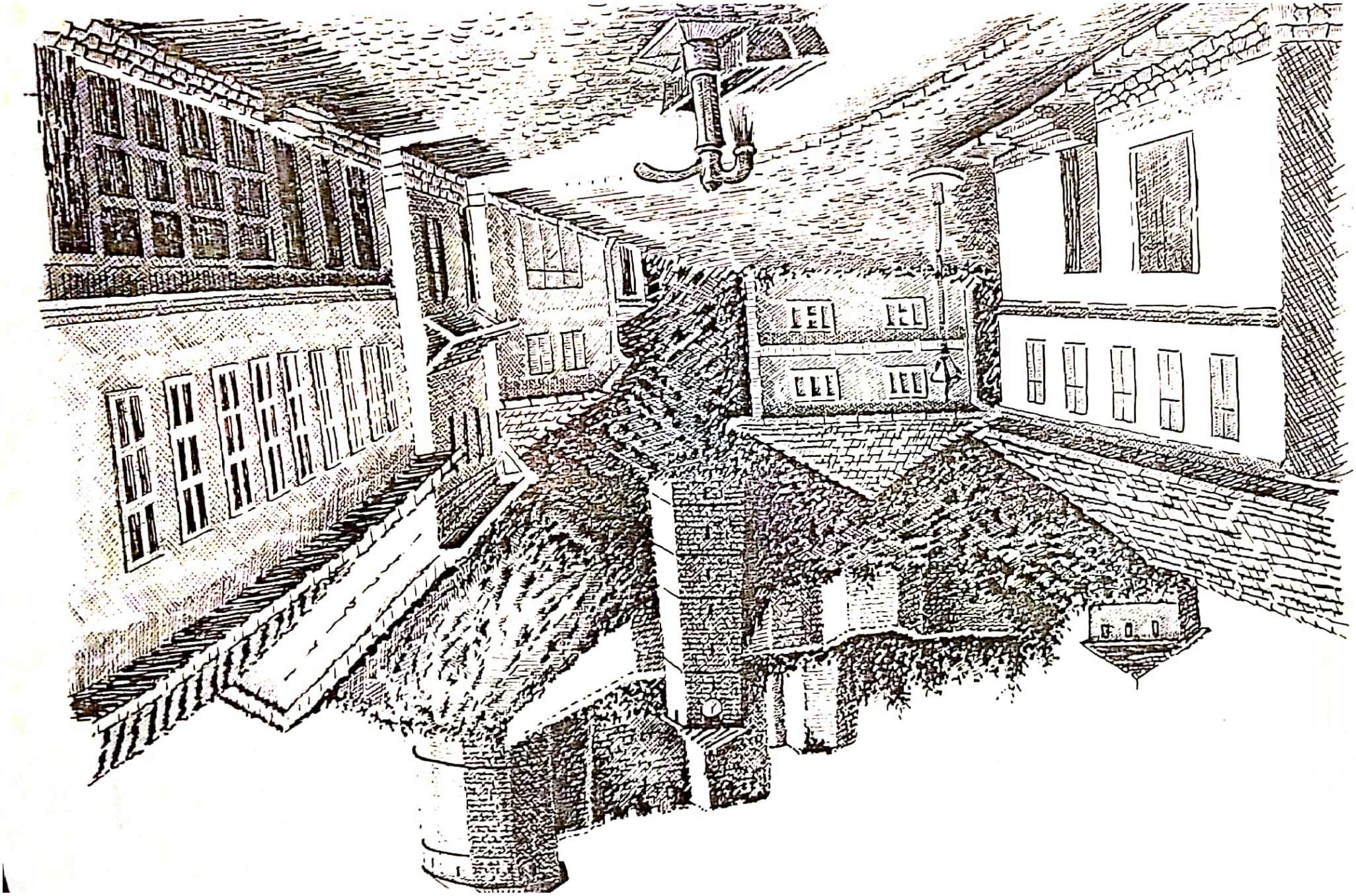

NESANICA

Bježi od mene crna krilatice,
Zašto mi ne daš da u san kročim?
Nego me gledaš kako se mučim,
Prevrćući se bez razloga u noći.

Ti za umor ne znaš i ne možeš znati,
Uvijek sama dođeš, ne treba te zvati,
Ja zatvorim oči, ali uzaludno,
Okovanu držiš moju dušu, budno...

Uvučeš se tiho, al' napadaš jako,
Zaista nije klonut' te se lahko,
Kad ćeš me se proći, muke mi je dosta,
Nema onog koji voli tebe kao gosta.

31.10.1996.

18. ROĐENDAN

Padaj jesenja kišo,
Padaj što možeš više,
Danas je rođendan moj,
Nova se stranica piše.

Pjevaj drveće golo,
Pjevajte i vi ptice,
Svirači svirajte glasno,
Od siline nek pucaju žice.

Puhni veseli vjetre,
Razigraj opalo lišće,
Osamnaest danas punim,
Više me ništa ne stišće.

Danas se ponovo rađam,
Osamnaest ruža cvjeta,
Veseli budite ljudi,
Iz svih zemalja svijeta.

ZA 18. ROĐENDAN 3.11.1996.

KOMISIJI
(NA VOZAČKOM ISPITU)

Gledate u mene skoro ne trepčući,
Čekajuć trenutak nepažnje moje,
Gladeći svečane kravate svoje,
I po koju riječ prozboreći.

Vozilo kotrlja niz raskvašenu cestu,
Kroz zamagljene prozore i snijeg se vidi,
Iza nas čađavi auspuh dimi,
Pratite svaki postupak moj.

Vatren je volan koji držim,
Vreliji i od žeravice,
Dok znoj se slijeva niz moje lice,
Pišete nešto zgledajuć se.

Vraćamo se polahko na početno mjesto,
Kakav li će biti konačni ishod?
Zašto ne shvatite, pa i vi ste zemlja,
po kojoj je bića i vozila hod.

3.12.1996.
(Nakon drugog pada
na vozačkom ispitu)

U OKOVIMA KRIŽA

(Počitelju)

Gledam te drevni starče,
Okovan si,
Tri velika, oštra koplja, zabodena u te,
Peku te,
Jedan ti čelo probo,
Ostala dva noge,
Bolan je tvoj krik.

Nekoć si bio slobodan i veseo,
Primao si i pratio goste razne,
Ogledao se u Neretvi, prkosan vremenu,
Danas si okovan...

Kao ranjeni jelen u šumi,
Koji ne može da umakne zvijeri,
Ječiš,
Jer križara zulum te pati...

25.12.1996.

PILOTU

Tvoj život je pogled,
Na rubove mora,
Na vrhove gora,
Na svijet...

Letiš iznad gustih oblaka,
Kao u snovima,
Lebdiš na visini,
Na suncu i na tmini...

Divi se,
Zar ne svataš,
Da kad pogledom,
Dugim i oštrim,
Od zemlju prostranu grebeš,
Možeš da ne misliš na brigu,
Možeš da sanjaš...

12.1.1997.

LJUDSKI ŽIVOT

Život ljudski je kao sunce,
Koje u zoru pomoli lice,
Te kao dijete mlado i svježe,
Diže se, sve više i više,
I čini se kao da diše...

Kada se popne na sredinu neba,
Sunce najjače gori i sija,
U punoj snazi ono je tad,
Kao i čovjek kada je mlad.

I onda polahko ka zapadu krene,
Nestaje mu snage i sve više slabi,
Poput ljudskog bića kad počne da stari,
I moć svoju postepeno gubi.

Da bi konačno zašlo iza brda,
I potpuno nestalo sa nebeskog svoda,
Tu ono kazuje da se život gasi,
Da od smrti nemože čovjek da se spasi.

8.2.1997.

ISLAM

Islam je vjera čovjekove duše,
Ali podli nevjernici žele da je ruše.

Allahovu vojska vjeru islam brani,
Zato neka poraz trpe svi naši dušmani.

Zašto njima Islam smeta,
Kad je to poruka svim narodima svijeta.

Poslanik je jasnu opomenu dao,
I Kur`an nam Časni od Boga dostavio.

U Kur`anu je poruka za svakog čovjeka,
Da ga poslije smrti Sudnji Dan čeka.

Zato, ko se bude držao Dini - Islama,
Nikad mu se nad dušom neće nadviti tama.

22.2.1997.

PRAVI PUT

Kakav je to pravi put,
I ko njega izvodi,
Zapitaš li se katkada dušo,
Kuda taj presvijetli put vodi.

Nije on od tmine i mraka,
Njime samo časni ljudi kroče,
Obasjan je nurom, al ograđen narom (vatrom);
Samo oni razumni na njega stati moće.

Smjernice su njegove okrenute pravo,
Gdje je vječni život, ka rajskoj ljepoti,
U Džennet će ući onaj čovjek samo,
Čiji život bude posvećen dobroti.

I zato neka putem pravim,
Ka vječnom domu uputi se svako,
Ko je zahvalan Stvoritelju bio,
I molitvu svetu obavljao lahko.

27.3.1997.

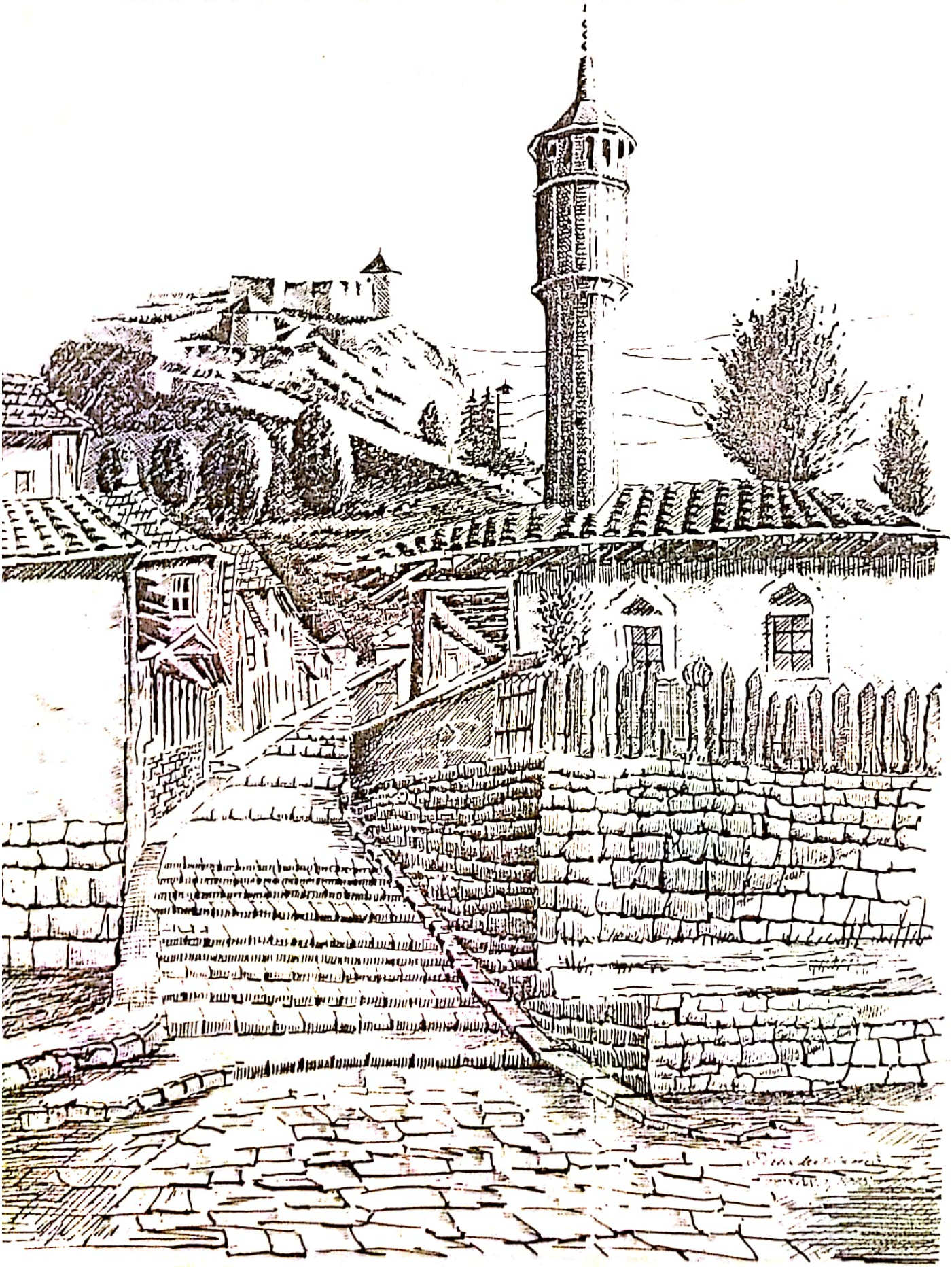

ODLAZIŠ NA HADŽ, MAJKO !

Odlaziš na Hadž majko,
Da obiđeš Allahov hram,
I kročiš na Mjesta Sveta,
Odjenuvši se u ihram.

Radosne suze na tvome licu,
Kao da žele na sedždu pasti,
I što budeš bliža ishodištu svome,
Od sreće će srce sve ti više rasti.

Nazovi selam našem poslaniku,
Kad se približiš kaburu njegovu,
Zamoli Allaha za hajr i dobro,
Iz srca I duše uputi Mu dovu.

I kad na Arefatu svi se sakupite,
Iz svih zemalja svijeta sestre i braća naša,
Ponovi opet Božije riječi:
"DANAS JE USAVRŠENA VJERA VAŠA..."

I zato majko presretna budi,
I Zemzemom bristrim dušu napoji,
A ovdje u Bosni, u rodnom kraju,
Čekaju te kćer i sinovi tvoji.

29.3.1997.

GALEB

Nije li galeb samo dobroćudni čuvar mora,
Koji se danonoćno ogleda u njegovom plavetnilu?
I koji bdi nad pučinom,
Šireći krila i neprestano se dižući u visine,
Kao leptir iznad cvijeta,
Kao sunce iznad svijeta,
Galeb je saputnik svog leta.

29.4.1997.

SUDBINI

Sudbino moja, zašto si se skrila,
I zašto mi jasno ne pokažeš lice,
Preduge su staze što do tebe vode,
Među nama bdiju guste sumaglice.

Ogledala tvoja prostrana su mnogo,
U njima je oslikano ono što me čeka,
Pokaži mi samo pedalj skuta svoga,
Bojim se čekat ću, čekati do vijeka.

Sudbino moja, otvori mi vrata,
Da zavirim samo na trenutak jedan,
Da ugrabim sijenku nečeg što je tajno,
BUDUĆNOSTI SVIJETLA, toliko sam te željan.

27.4.1997.

MATURA

Danas maturiram i sve je pusto,
U duši praznina golema,
Ne mogu vjerovati da je gotovo,
Da srednje škole za mene više nema.

Neki misle rešio sam se muke,
A ne znaju da čak želim i da plačem,
Da zamislim ne mogu da je školi kraj,
Gimnaziji sada moram reći GOOD - BAY.

Ali, tako je to u životu,
Sve dođe i prođe,
Pomiriti se sa tim moram,
Jer opet nešto novo dođe.

Gimnazijo moja, i srećo i tugo,
U sjećanju mome ti ćeš biti dugo.

Zaboravit nikad tebe nikad neću moći,
U odaje tvoje često ja ću doći.

KAO MATURANT
U MAJU 1997.

EPOPEJA O BOSNI

Još od doba drevnih Bogumila,
Bosna nekim nije bila mila,
Da uspijede iko uzeti je sebi,
Od tad više postojala nebi.

Tu se nađe jedan vladar znan,
Ime njmu bješe Kulin - ban,
Nepoštenje nikad nije htio,
Prema svakom pravedan je bio;

Prođe vakat dođe Tvrtko kralj,
A i bi tvrd ko gvozdeni malj,
Proširi se Bosna na sve strane,
Ne bi nikog da mu na put stane.

Malo zatim, kad Kosovo "pade",
Sultan Fatih na tlo Bosne stade,
Tad svanuše svima lijepi dani,
Svi postaše za dan Muslimani.

Živjeti je tada bilo lahko,
Al okolo ne bi baš sve glatko,
Navalio ćafir sa svih strana,
Sve se diglo protiv Muslimana.

Digoše se onda kapetani,
Porta biješe tad na drugoj strani,
"Zmaj od Bosne" pruži otpor jak - o
U Evropi za njeg čude svak - o

Onda sultan zaviri u Liku,
Dade ferman Latas - bojovniku,
Da u krvi ustanak uguši,
Autonomnost Bosne da poruši.

Osamnaesto stoljeće sedamdeset osma,
Na Kongresu Berlinskom Švabi pripa Bosna,
Mnogi Bošnjo tako ka istoku krenu,
Zasađena polja ostadoše da vehnu.

Al` ubrzo opet zemljotres,
Osnova se neka S - H - S,
A poslije nje "Kraljevina Juga",
Al` ne biješe ona vijeka duga.

Gusto biješe između dva rata,
Zbog pogodbe Srba i Hrvata,
Svaki hoće "svoju" banovinu,
Bošnjacima otet domovinu.

Zatim Tito za kormilo sjede,
Petokraku metnut svugdje htjede,
Na AVNOJ - u stari sistem pađe,
Jugosloven tad svako postade.

Šest sestara činilo je "Jugu",
Bosna osta u magičnom krugu,
I sa jedne i sa druge strane,
Počeli su da joj broje dane.

Čim su Tita u grob zakopali,
Neki su jedva dočekali,
Da zapale od baruta bure,
I započnu ratne avanture.

Brzo, eto, dođe i do rata,
Zbog, tobože, nekog srpskog svata,
Zagrmiše tenkovi sa brda,
Nasrnuše zločinačka krda.

Jadni Bošnjo uze da se brani,
Čitav svijet je ostao po strani,
Stade četnik, nije mogo više,
Vidio je: loše mu se piše.

Kad armija bosanska se stvori,
Poče četu strašni san da mori,
Pa ti idi pitaj babu Slobu,
Ko će sada da nastavi borbu.

Mnoge su se ofanzive slomile,
Srpkinje se u crno zavile,
Udario po njima Srbima i NATO,
Potpisali sporazum su zato.

Bosna opet osta cijela,
Mada je sad u dva dijela,
Al` dok Bošnjak njom se šeće,
Nikad niko podjelit je neće.

Juli, 1997.

SNAGA ČELIKA
(ocu)

Naša si čelična snaga i ponos,
Što skršiti se nisi dao,
Ni u najvećim burama,
Pred zore što ruditi staše.

Granitna stijena život ti dade,
Gdje kapi kiše značile su snagu,
Da težiš nebu i nauke moći,
Savršenstvo vječno gdje svoj smiraj nađe.

Bistrinom uma širio si pute,
Što u beskraj vode, ka smiraju duha,
Da svak cilju vječnom nesatrven stigne,
I čistinom nježnom pred vječnost da stane.

Snagom svoga htijenja lomio si pute,
Da troroga avet ne opusti svemir;
I kamene kosti u bezdan ne lomi,
I vampirskim htijenjem nemir duši stvori.

3.11.1997.

MJESEC

Mjesec nije samo jedno obično
nebesko tijelo.
Pa on na zemlju motri,
I sjaj svoj joj poklanja,
I kao svetionik,
Na noćnom nebeskom moru,
Želi da putokaz odredi svakom,
I da ne dozvoli zvijezdama da ga nadvladaju...

13.7.1997.

V R B A

Pokraj bistre rijeke, mirno stoji,
Vrba,
Tužna poput žene šehida, majke jetima,
Vrbo dokle li ćeš tugovati?

Njenu tugu kao samo da rijeka razumije,
I nosi je, dolje prema ušću,
A vrba i dalje pognuta,
Poput uvehlog cvijeta,
Gleda u rijeku i tuguje...

Septembar, 1997.

1975.

BRUCOŠ

U izgubljenom svijetu traži...
I ne može da nađe...
Sve mu se čini neshvatljivim,
Kako postići cilj?

I onda kada pomisli na sreću,
Nešto mu misli drugdje odvede,
I tako uzastopno,
Malo je sretan, a malo prestrašen.

Ali ipak, nadu ne gubi,
Jer mlad i stasit,
Ne dozvoljava da padne na koljena,
I spreman je da ustraje...

Oktobar, 1997.

SARAJEVO

(poslije rata)

Rušio je dušman Sarajevo,
Ali ne sruši ga...
Ubijao je što je stigao,
Ali opet sve ne pobi...

Sarajevo danas ponovo živi,
I govori dušmanu da ga nikad
Neće porušiti,
Jer Sarajevo je u Bosni,
A Bosna u njemu,
Jedno u drugom se brane...

GLOBALNA OPASNOST

Zašto čovjek misli da
Može postići sve što poželi.
Pa zar ne uviđa da je opasnost na vidiku.
I da promjene klimu uzimaju,
Da ljudi umiru od raznih nepogoda,
Negdije je prevruće,
A negdje poplave i voda.
I svemu tome kriv je čovijek.
Kada će se već jednom ozbiljno razmisliti...?

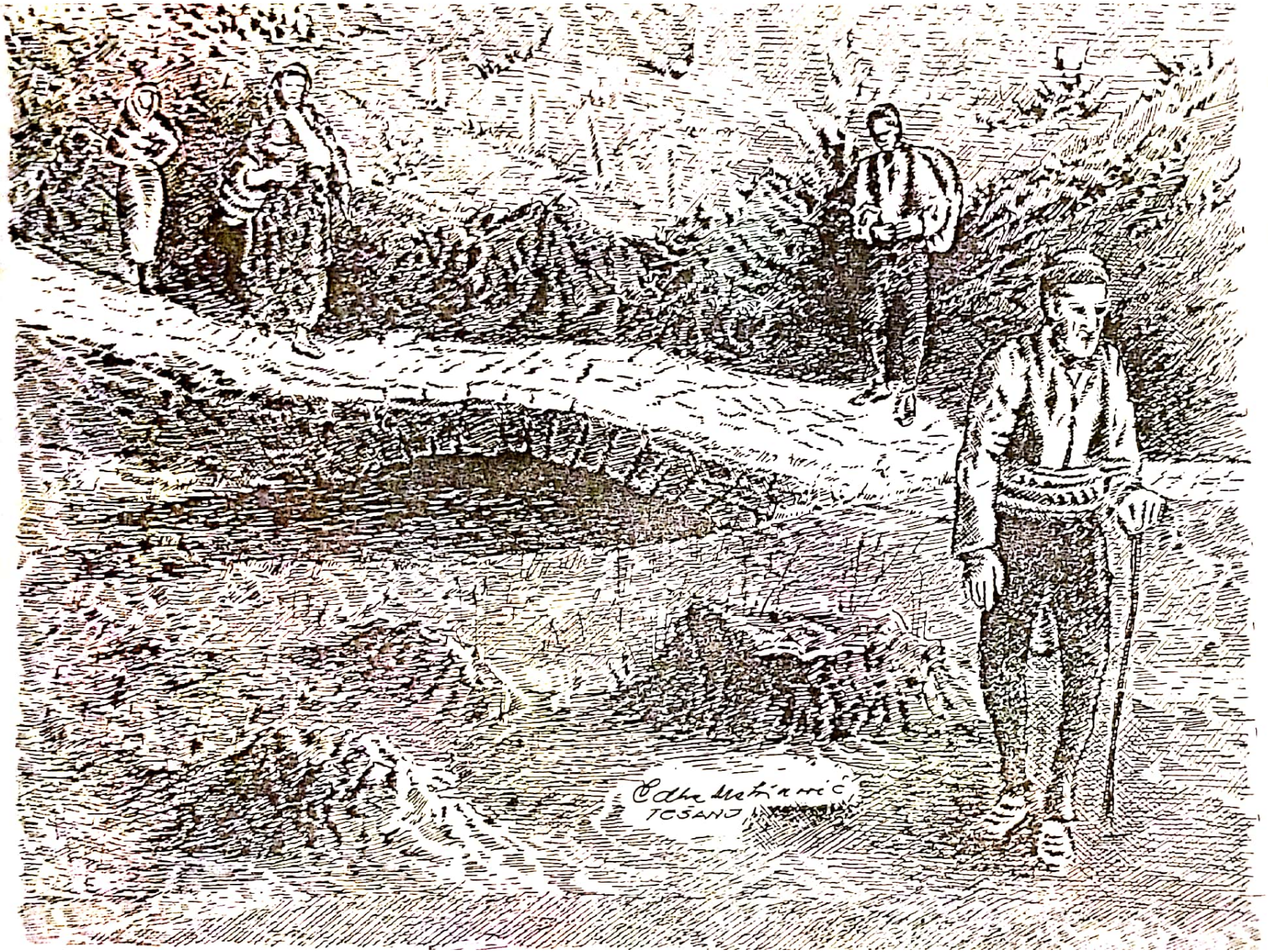
TEŠANJ

PRECI

Moji su preci iz ljutoga krša
Gdje motika zemlju uz varnice stvara
I gdje krampa vadi korijene života
A znoj mjesto kiše rastinje natapa.

Moji su preci iz onih strana
Gdje za goli život boj se vječno bije
Moji su pretci iz onih stijena
Gdje "brat bratu" nikad svojim bio nije.

Na njih nasrtaše aveti i hulje
Da im goli kamen oduzmu od duše
I blijede kosti u pepeo smrve
I izbrišu znake postojanja stara.

Ali preci moji korijenova jakih
Odbiše bure svih vremena mračnih
Ostaviše snagu u kamenu ljutu
Za potomke izvor nepresušne snage.

juni, 1994.

NEPOZNATO

Odnekuda dođoh, ali ne znam zašto
Ali sam došao zbog potrebe neke
Pred sobom ugledah putève - i pođoh
A ne znam ni pravac ni ciljeve jasne

A ići ću srednjim, opet ne znam zašto
U nadi i želji da dođem do kraja
Ponesen zanosom mladosti i snage
Da smiraj svoj nađem u ljepoti duha

Ti neznani puti, izazov su jaki
Da što čvršće stojim udaru vremena
I svemu što sa njim uništenje nosi
Da prkosom snažnim u vremenu stojim.

juni, 1997. (povodom upisa na studij)

ALIJA

Vodio si nas kad je bilo najteže,
Vodi nas i dalje,
Dušom mučenika,
Sabljom pravednika.

Ne zaslužuješ prezir,
Samo slavu,
Jer tvoj cilj je sloboda...

Bosno, sretna budi,
Jer Alija po tebi hodi,
I Bošnjake u pobjedu vodi.

Avgust, 1998.

PRIČE

ČIZME

Agresija na Bosnu traje već treću godinu, ali ljubav Bošnjaka za domovinom potakla je njihovu svijest na zadivljujuću snagu odbrane svoje vjere, zemlje i dostojanstva.

Narod gladuje, boluje, gine... , jednostavno krvnički pati bez ikakve efikasne pomoći vanjskog svijeta. Ali, i pored toga, bošnjačko srce I dalje kuca, prkoseći razularenim četničkim hordama.

Ovo je priča o događaju koji potresa osjećanja, dovodeći do izražaja snagu jednog naroda u svojoj borbi.

- Predvečerje je bilo mnogo svježije od podneva. Vreli ljetni dan polahko je gasio svoju žestinu. Na brdima poviše sela odjeknuo bi po koji rafal, koji bi prekinuo I onako varljivo zatišje. Ljudi u selu, naviknuti na rat, sa zavidnom hrabrošću, izašli su u polja i vrtove u potrazi za zalogajem hrane, kako bi prehranili čeljad, stare i ranjene. Šestogodišnji, smedjokosi dječak Azem izašao je sa ocem na njivu. Bio je veoma bistar i pametan, da je sa znanjem prevazilazio čak i osmogodišnjake. Otac mu je bio u armiji, medju braniocima sela, te bi ga Azem često znao pitati: - Babo, ko su ti ljudi što nas ubijaju i zašto to čine? Ko ih šalje, radi čega? Moguli naš narod bošnjački uništiti?...

- Otac Meho, miran i tih čovijek, tješio bi sina riječima: - Ne boj se, sine, mi smo jači! Uz Allahovu pomoć pobijedit ćemo mi njih. Oni su zabludjeni i ne znaju šta čine.

Tražili su njih dvojica u polju svako zrno graha, svaki klas žita, svaku krtolu krompira... Moralo se preživjeti.

Sunce je bilo već zašlo kada su se vratili kući. Stanovali su u

podrumu, jer je već bila ionako izrašetana mecima i gelerima od granata.

Kad su klanjali akšam, Azemova majka Zejna, koja se na prije par dana porodila, na brzinu je spremila skromnu večeru. Bio je to komad sira, mali kukuruzni kruh i šaka prošlogodišnjih oraha. Novorodjenče je spavalo u bešici, a Meho se spremao na liniju, jer je smijena bila noćna.

"Zejno! Stavi mi u ruksak komad kruha i flašu vode, pa da idem", reče on poluglasno ženi.

Zejna, veoma brižna i vrijedna, odmah mu spremi ono što je želio. Uzevši ruksak, pogledao je malo čedo kako spava, poljubio Azema, poselamio se sa ženom koja ga je blagoslovila i ispratila preko kućnog praga.

Azem se spremao za spavanje. Kad bi otac krenuo na liniju, on bi brižno razmišljao: Hoće li babo biti gladan, ili ne daj Bože najgore, ranjen ili ubijen?...

Sve te misli često mu nisu dale ni zaspati. Što je noć više padala, nebo su prekrivali sve gušći oblaci. Spremala se velika oluja i nevrijeme. Meho je to bio zanemario, pa se nije prikladno obukao, te je već bio stigao na odredište,kada su počele padati i prve kapi kiše.

- Zejna je u jednom momentu uzviknula: što mu ne dadoh čizme, a i on se nije sjetio, nego ode u onim starim opancima. Rov je hladan I vlažan, pogotovu sad po kiši, može mi se Meho lahko dočepati bolesti . Azema to prenu, te mu na srce pade još veća tegoba. Sad je još više utonuo u misli. Već je pred sobom imao sliku rovova napunjenih hladnom vodom, u kojima se krv ledi. A,babo u tankim čarapama i starim pocijepanim opancima, ne bi mogao dugo izdržati.

Njegova razmišljanja prekinu plač malog mu brata. Atif se zvao. Bio je ogladnio, te ga je Zejna blago uzela i majčinski podojila. Dok je majka hranila dojenče, Azemu sinu misao da kriomice odnese

ocu čizme.

Velika briga stvorila je u njmu jaku volju i nezadrživu snagu da učini skovani plan. Znao je u kojem rovu otac bude, jer ga je Meho nekoliko puta vodio tamo. Strpljivo je čekao da majka zaspi.

Kad je ugasila uljanu lampu, već ionako umorna, Zejna je brzo zaspala, ne sluteći šta Azem smijera.

Grmljavina je bila veoma jaka, a sijevanje je obasijavalo selo kao dan. Na - polju nije bilo žive duše, samo se Azem, ne mareći što je kiša, sav mokar sa očevim čizmama, probijao kŕoz ne pokošene otave idući prema liniji. Iznenada, prolomiše se artiljerijska ispaljenja sa neprijateljske strane.Kanonade različitih projektila sručiše se na linije odbrane i na samo selo. Napadi su bili sve jači i jači. Dječak, niz kojeg je curila voda, došao je na domak očevog rova, ali sudbina je učinila svoje.

Neprijateljska granata pala je u blizini Azema. Nekolicina gelera prodrla je u diječakovo tijelo. Počeo je krvariti i gubiti svijest, ali je ipak stigao do oca i sav obliven u krvi bacio se ocu u zagrljaj.

"Babo, na ti čizme, obuci..." drhtavim glasom, tiho reče Azem.

" Babo, Bosna neće pasti, jeli tako...?"

Bile su to poslednje dječakove riječi. Srce mu je prestalo kucati, a oči su ostale otvorene. Umro je željan Bosne. Meho je ostao nijem I ukočen na diječakove posljednje riječi. Njegovi saborci, iako su bili zauzeti pucajući na neprijatelja, nisu ostali hladnokrvni. Emocije su im bile dirnute do suza. Meho je ustao iz rova, preko kojeg su letjeli meci, ne mareći na to, držeći u rukama beživotno tijelo svoga sina.

Po Bog zna koji put odbrana sela nije popustila.

SEPTEMBAR, 1994.

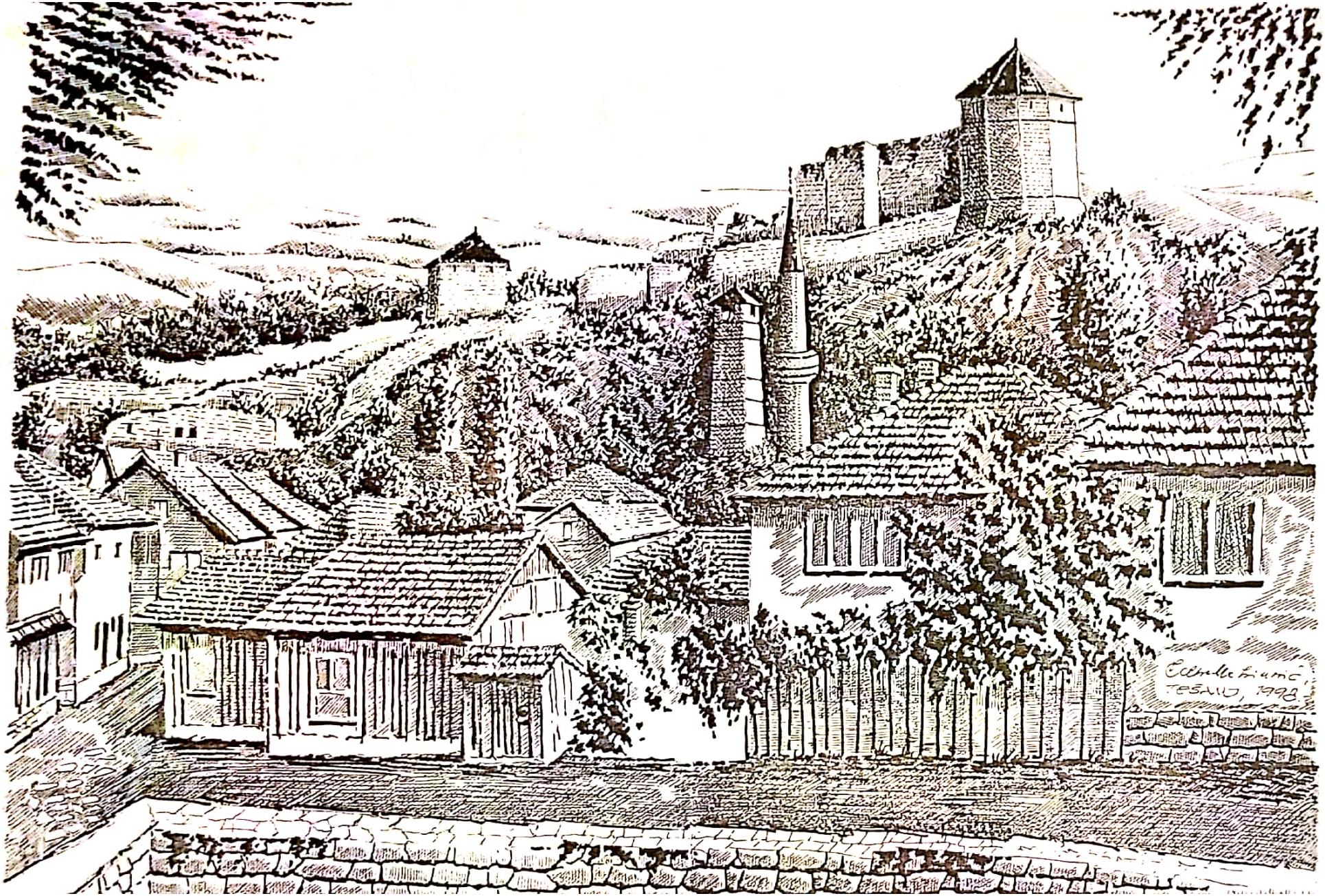

ZADATAK NA KRNJINU

Od početka surove agresije na Bosnu i Hercegovinu, pousorje trpi udare najjačih agresorskih snaga. Ali, i pored ogromnih razaranja, i snažnih neprijateljskih nasrtaja, na ovom području omjer snaga mijenja strane, a pravac rata mijenja intenzitet.

Ovo je zona gdje tenk postaje olupina, a srpski vojnik kroči pravo u smrt. Ovdje izvire nezadrživa snaga Bošnjaštva, jača i od najuboitijeg oružja. Ona dokazuje svijetu da se Bosna ne da pokoriti.

Proljetno sunce počelo je izlaziti sa istočnog horizonta, odašiljući svoje zrake kroz svježi jutarnji zrak, obasjavajući slobodno pousorje. Bistra Usora presijavajući kao svilena nit, probija se kroz zelena polja, ukrašena beharom okićenim voćkama. Gledajući sa visine, usorsko polje od Kaloševića do Ušća, podsjeća na zrno bisera, smješteno u otvorenoj školjki. Ali, svu tu ljepotu kvari I sama pomisao da je rat, a naročito rafali i detonacije, koji su ovdije svakodnevnica. Branitelji, sa visokim moralom u srcu, čvrsto stoje na braniku svoje zemlje i rodne grude. Četnici poučeni lošim iskustvom, rijetko se usudjuju krenuti u napad, jer znaju šta ih čeka.

Mir je još daleko od ovih prostora. Diverzanti 207. Pousorske ljute imaju pune ruke posla. I danas imaju specijalan zadatak, vrlo opasan i odgovoran. Za njegovo izvršenje izabrana su sedmorica hrabrih komandosa, uvijek spremnih za akciju. Nijaz je jedan od njih.

Plavokosog dvadesetdvogodišnjeg mladića krasili su dobrodušnost i poštenje. Živio je sa starom majkom u maloj kući uz rijeku Usoru. Otac mu je umro od iznenadne bolesti, dok je on još bio dijete, a njegovog mlađeg brata ubijo je neprijateljski projektil na

početku agresije, dok je išao na vodu. Njegov poginuli brat Muharem, koji nije ni zapamtio oca, jer je umro ubrzo nakon njegovog rođenja, bio je tek napunio tek 19. godina.

Učestvovao je na prvim bitkama na cijelokupnom Pousorskom bojištu. Ipak, bilo mu je sudjeno da mlad preseli na drugi svijet. Nijazu, a pogotovu Hatidži, kako mu se majka zvala, to je veoma teško palo. Čvrsta volja i vjera u Allaha davala im je snagu za dalji život. Iako iznemogla od starosti i jakih psihičkih potresa, Hatidža je još mogla spremati obroke i stizati na molitvu. Svaki put poslije namaza dizala je ruke prema nebu, moleći Boga da joj sačuva sina.

Tog jutra sedam specijalaca dobili su zadatak da udju u dubinu neprijateljske teritorije i prikupe podatke o rasporedu teških orudja I vojnih objekata. Po planu diverzanti će se tačno u pola osam naći na odredjenom mjestu, u blizini naše linije. Nijaz je bio već spreman. Obučen u maskirnu uniformu, sa zelenim rancem na ledjima, uzeo je svoj puško mitraljez i pred polazak obratio se majci nadimkom kojim ju je zvao:

"Tidžo! Ne sikiraj se! Ako Bog da vratiću se ja brzo. Zadatak je važan i mora se odraditi".

Brižna majka sa suznim očima pogleda sina, zagrli ga tankim staračkim rukama, te mu reče:" - Nek te dragi Allah čuva! Pazi se sine moj!"

Ispративši ga kao i obično nije mogla izdržati da ne ispusti nekoliko suza.

Kako je Muharem poginuo u Nijazu se stvorila velika hrabrost i volja za borbom, koju nije posjedovao prije bratove smrti, krećući u akcije. Pobude za osvetom očitavale se u njegovoj lavljoj borbi, kojoj su se divili mnogi bosanski borci, ali i četnici, koji su za njegovu glavu nudili veliku nagradu, jer im je bio dobro znan. Tačno u pola osam Nijaz se sastao sa saborcima da bi nakon nekoliko trenutaka počeli da se približavaju četničkim položajima. Rasporedili su se tako da je

svaki od njih imao svoju stazu, koja je predhodno bila razminirana. Poželjeli su jedni drugima sreću i rastali se. Bili su tako vješti da četnici nisu nijednog primjetili kada su prolazili pored njihovih rovova. Nijazu je bilo povjereno da ispita područje oko okupiranih Stanara i da prikupi što više vojnih podataka. Njegovi drugovi dobili su slične zadatke na susjednim okupiranim područjima. Kako su minute i sati prolazili, neustrašivi borac se idući kroz šume i proplanke, približavao Stanarima. Sa pogodnih mjesta vidio je ljude po poljima na proljetnoj sjetvi. Gledajući ih pokrenuo bi u sebi misli: "O, Bože, ovi ljudi su tako blizu nas, a tako daleko. I oni žive i stradaju kao i mi, samo što njih vode bolesni umovi - vode ih u propast."

Sjetivši se na kakvom je zadatku, prekinuo bi razmišljanje i krenuo dalje.Kada je sunce prešlo polovinu neba Nijaz je stigao do pruge Doboj - Banja Luka, te je bio na samom odredištu. Na cesti koja je bila uz prugu. Vidio je sa obljižnjeg brežuljka tridesetak četnika po kojih je ubrzo došao autobus i odvezao ih prema Doboju. Odmah mu je sinula misao da treba početi ofanziva iz ovoga grada, za koju su naši znali, samo nije bio termin nepoznat. Hrabri diverzant je zapamtio sve pojedinosti o ovim četnicima, kako bi ih , kad se vrati, mogao iznijeti svojoj komandi. Zatim je krenuo s druge strane Stanara da izvidi situaciju na tom terenu. Nije išao kroz naselje, nego njegovom periferijom, radi bezbjednosti. Znao je on dobro ovo područje jer ga je prije sa poginulim bratom često posjećivao. Dan je ušao u svoju zadnju trećinu, a od silnog pješačenja, umorni i gladni borac nailazio je na četničke vojne zone i pažljivo ih promatrao. Našao je nekoliko mjesta gdje je neprijatelj skrivao tenkove, haubice, ali i minobacače, iako su ta mjesta malo dalje od borbenih linija. Neprimjetan poput mačke, Nijaz se kretao oko neprijateljskih vojnika, štabova , komandi i bataljona tzv. "Krnjinske brigade". Uzimao je podatke koji će kasnije mnogo koristiti našim jedinicama.Nakon što je obavio veliki dio povjerenog zadatka, jedva stojeći na nogama i veoma gladan, privukao

se na padine Krnjina pred sam mrak. Čim je našao skriveno mjesto u jednom šumarku, sjeo je, izvadio iz ranca komad crnog hljeba i odmah poslije večere je zaspao. Tako umoran nije spavao čvrsto, nego na jedno oko. Kroz noć bi se čuli krikovi životinja, ali i detonacije ispaljenih I u daljini eksplodiranih neprijateljskih granata. To nije Nijaza uzbudjivalo, jer je on već bio "okaljen" u prijašnjim akcijama. Tek što je zarudila zora, on je bio na nogama. U šumi je našao mlade trave koju je jeo sa ostatkom kruha za doručak.Što se tiče vode nije imao problema, jer je šuma bila puna izvora. Vraćajući se sa zadatka pažljivi diverzant je naglo stao. Primjetio je jednog neprijateljskog vojnika na rubu šume. Ležao je budan na ćebetu, a pored njega nalazili su se "kalašnjikov" I šajkača sa kokardom. Ubrzo je ustao, te iz svoje vojničke torbe izvadio malu metalnu posudu I jednu kesicu. Nijaz, skriven iza gustog grma, pažljivo ga je pratio. Četnik je u tom trenutku ustao, sabrao sitnog granja i naložio vatru. Bilo je očito da želi napraviti kahvu. Bosanski specijalac smišljao je plan da mu pridje...

Voda je već bila proključala kada je Nijaz prišao agresorskom vojniku. Neprimjetno i s ledja stavio mu je ruku na rame i uzviknuo: "Pomoz Bog , brate Srbine!" Sav prestrašen od iznenadnog dodira i glasa, četnik se naglo okrenuo, i sa gotovo zaustavljenim dahom, misleći da je Nijaz Srbin, prozborio: "Dao Bog Srbima! Prestrašio si me iznenadnim dolaskom"!" Srbin ne smije da se boji" - odgovori mu snalažljivi bosanski specijalac i nastavi... "Odakle si brate i na kakvom si vojnom položaju? Veoma star ali neiskusan, i ne sluteći da je to za njega neprijateljski vojnik, četnik je odmah odgovorio na njegova pitanja.

"Ja sam Milan iz Prnjavora. Budem u rovu na Filipovićima kod Cerovice. A, ko si ti i otkud i otkad si ovdje"? Iskusni diverzant u sekundi je smišljao odgovore:

" Ja sam Savo Petrović iz Kotor Varoša. Budem na teslićkom ratištu, na vezama. Krenuo sam kroz Krnjin rodjaku u Doboj".

Četnik nije više postavljao pitanja, već je Nijazu ponudio kahvu: " Hajde, evo ti čaša, popij kafu, pa Srbi smo". Nijaz je prihvatio ponudu. Dok su je pili, neprijateljski vojnik je pričao bosanskom specijalcu kako je u Derventi klao balinsku i ustašku gamad. Pričao je još da mrzi balije više nego najgore životinje, te da mu klanje, naročito djece, pruža zadovoljstvo. Kleo se da će ubijati balijske gmizavce kako god mogne i dokle je živ. Onda je upitao Nijaza: "A, ti Savo, jesi li klao? "Bošnjaku je u tom trenutku bilo teško odgovoriti, jer je u tom momentu osjetio jak psihički pritisak. Pred očima mu se ukazala slika voljenog bratra. Počeo je mucati: "Pa... ne znam ... ja nisam klao... ja sam samo onako pucao po njima u prvim borbama na početku rata. Stegnuo je svoj napunjeni puškomitraljez, spremajući da ga upotrebi. "Ovo je srpska zemlja i moraš ih klati, jer balijska đubrad ne smiju prljati sveto srpsko tlo". To su bile poslednje četnikove riječi...

Kratki rafal odjeknuo je brdom. Smrtno, u stomak ranjeni zločinac, ostao je još nekoliko trenutaka otvorenih očiju i usta, sjedeći na krvavom ćebetu. Potom se, ispustivši očajnički krik, srušio se na zemlju. Nijaz mu je otkopčao jaknu, te iz unutrašnjeg džepa izvadio dokumente i novčanik i kojem je bila nekolicina srpskih dinara i slika neke mlade žene. Nakon što je pokupio dokazni materijal, za jednog neprijateljskog vojnika manje, Nijaz je ubrzanim hodom krenuo prema slobodnoj teritoriji. Putem je razmišljao o učinjenom aktu. Svijest ga nije grizla ni u najmanjoj mjeri, jer je umanjio broj zločinaca, makar i za jednog. Tako će proći i ostali zločinci koji su okrvavili ruke nad nedužnim narodom.

Prošao je kroz minska polja i izašao kod naših rovova kada su se začuli podnevski ezani s pousorskih džamija.

OKTOBAR, 1994.

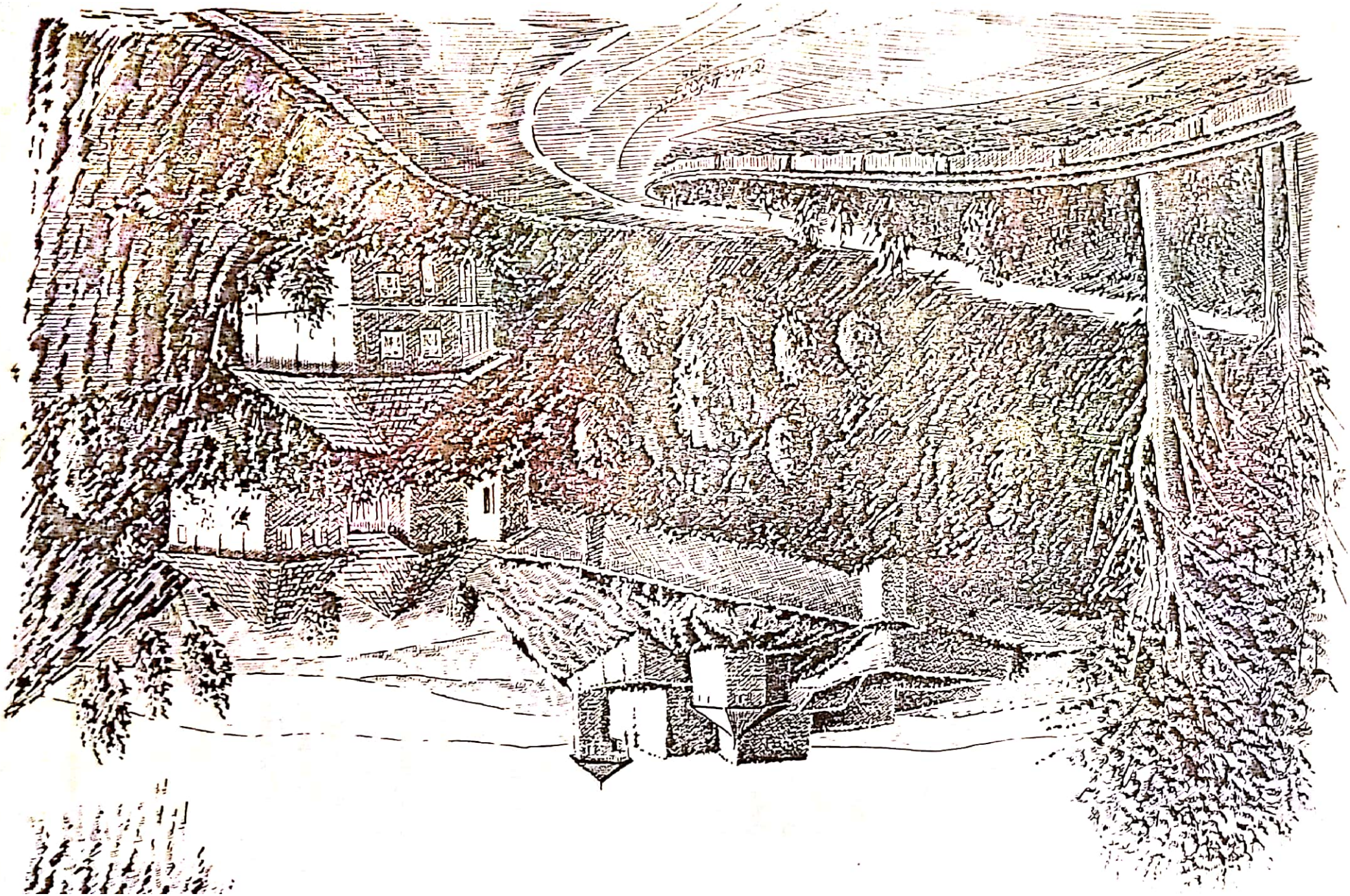

VJERNI KASTOR

Život je zamršeno klupko, puno promjena kojih beskonačno mnogo ima. Velika prekretnica u Fikretovom životu, desila se kada je imao nekih petnestak godina. U predvečerje jednog kišovitog dana našao je pokislo kuče. Bio je to čisti njemački ovčar, popularno zvani vučijak, od možda nepunih 40 dana starosti. Pokisao i klecajući mokrim nogama, od zime, kraj kamenitog seoskog puta, jedva bi po koji put skijukno. Velikodušni dječak, sažaleći se uzeo ga je , odnijo kući, zamotao u staro ćebe i nahranio. Nije se mogao rastati više od njega, jer mu je umiljati psić srastao za srce. Volio je Fikret životinje, samo što prije nije imao uslova, a i otac mu je branio. Čim je dobio dozvolu i kakvo - takvo skrovište improvizovano skovao, iskoristio je priliku i igrom slučaja naišo na vrsnog psa koji mu se najviše dopadao i kojeg je želio od uvijek da ima. Nazvao ga je Kastorom. Otkuda to ime? Fikret ga sigurno pročitao u nekom romanu ili knjizi.

Vrijeme je prolazilo, a dvojica prijatelja rasli su na krajiškim prostranstvima. Čim je nalazio slobodnog vremena od školskih zadaća, Fikret bi sa Kastorom, koji ga je nestrtpljivo čekao, obilazio polja, proplanke i rijeke Krajine. Ljeti bi se kupali se na Uni, dok bi u proljeće i jesen išli u lov I pecanje. Bližilo se kraju i fikretovo srednjoškolsko obrazovanje. Maštao je, on, odličan i primjeran učenik, o velikim studijima i dobrom životu...

Proljeće 1992. počelo je bilježiti tamu, koja je zamijenila proljetno sunce i čisti zrak. Ratna mašinerija, zahuktala je umjesto traktora, automobila... Fašistički - jugo tenkovi, koje je srbo - četnicima odmah na raspolaganje stavila "narodna armija", pregazili su mnoga bošnjačka, krajiška ognjišta. Velika rijeka izbjeglh prešla je Unu. Njihova mjesta: Kozarac, Sanski Most, Kulen Vakuf, Bos. Krupa i brojna druga, potpuno su razorena i etnički očišćena od muslimanskog

življa.

Fikretovo selo bilo je sa lijeve strane Une, nadomak Bihaća te je ostalo obranjeno i slobodno. Ne završivši do kraja 4. razred, Fikret se dobrovoljno prijavio u T.O bihaćkog okruga, koja je kasnije prerasla u divovski 5. korpus BiH - armije. Iako slabo naoružani, prkosni Krajišnici zaustaviše neprijatelja na Uni, pa se tu formira neprobojan bedem na kojem četnici izgubiše mnogo vojnika i ratne opreme. Veoma hrabar i odlučan, Fikret se u prvim borbama pokazao sposobnim za vođu, te je ubrzo postavljen za komadanta jedne bihaćke brigade.

Ljeto je već bilo na izmaku, te je tenperatura gubila na visini i dani su postojali hladniji. Kastor je viječito bio uz svog prijatelja. Išao je u obilazak mnogih područja na kojima se izvode borbena djejstva, a on kao komadant je imao puno obaveza. I na mijestima gdje je oprez najpotrebniji, sada već veliki vučijak, bio bi sa svojim gospodarem, a načulio bi ionako špicaste, crno - žućkaste uši. Da li bili kod kuće, u komandi ili rovu, nerazdvojivost je krasila dva prijatelja.

Tamni, gomilasti oblaci, koji su se većinom sa Grmeča širili prema Cazinsko - kraiškoj kotlini, bili su sve češći posjetioci bihaćkog neba. Dolazeća jesen je dodatna oluja ratom ispaćenom narodu, od kojih je ogromna masa progranih. Nemilosrdni srpski tirani, ne samo što ne dopuštaju ovim ljudima da dodju do zalogaja kruha, nego još bezpoštedno pucaju po njima i ruše ono malo neporušenog.

Velike kiše podudarile su se sa dolaskom jeseni. Mada je voda do koljena, hrabri, uvijek spremni za borbu krajiški branitelji ne izlaze iz rovova. Bez imalo nedostatka pažnje prate i najmanji pokret agresorskih falangi. Neobično zatišje nije mirisalo na dobro. Lahko je bilo zaključiti da četnici spremaju veliku ofanzivu na ovu teritoriju.

Ratna jesen se već dobro osijetila, pa se nije bilo ni razdanilo kad je jednog oktobarskog jutra počelo iznenadno granatiranje Bihaća i cijele okoline.Odmah poslije tog napada, veliki dio odbranbenih položaja od Plješevice, preko Golubića, Grabeža, Grmuše, sve do Krupe i Otoke, našli se na udaru svih vrsta neprijateljske artiljerije

nakon čega je uslijedilo i pješadiski napad. Bio je veoma snažan jer su u njemu sudjelovale i novopridošle četničke jedinice iz Srbije. Zemlja se tresla...

Znajući za ovu ofanzivu, naši ratnici, Bišćani, Cazinjani, Pprijedorčani i druge bosanske gazije, mada mnogo manje opremljeni od agresora, nisu odstupili ni pedlja I dalje se hrabro držeći, iako bi svake sekunde oko njih padlo po nekoliko razornih topovskih punjenja.

Tog paklenog jutra Fikret se našao sa svojim borcima, na prvoj liniji. Sa njim je bio i njegov najbolji prijatelj.

"Držite se, neprijatelj se ne smije nigdje probiti. Samo hrabro jarani..."; samo su neke od Fikretovih riječi , kojim je ohrabrivao vojnike svog bataljona. Dizao im je moral, bilo direktno ili preko ličnog toki - voki uredjaja, kojeg je non - stop nosio uza se.

Neprijateljski jurišnici približavali su se našim utvrdjenjima. Otpočele su velike,- prsa u prsa borbe. Jaki rafali počeli su strahovito odjekivati, dok su meci letjeli na sve strane, zviždeći poput bure. Ogorčene borbe počele su se voditi za svaku stopu slobodne teritorije. Bezglavi karadžićevi fašisti ne bijehu dostojni protivnici sinova ove zemlje, te sa desetinama poginulih i ranjenih moraše se polahko povlačiti.

Pažljivo prateći svaki trenutak borbi, Fikret je odjednom primjetio da njegovi borci imaju veliku šansu da izvedu jak i uspiješan kontra - napad. Počeo je daleko ulaziti u razmišljanje, s puno optimizma i skoro bez imalo loših slutnji . Znao je da samo jedna njegova komanda izlaže opasnosti mnogo života njegovih ratnika. Krupne kapi znoja počele su mu navirati na čelo i dalje se slivati niz glavu. Pogledao je u Kastora. Kao da je: u njemu bio neki nemir. Gledao je u njegove oči nekoliko sekundi, kao da je iz njih nešto čitao, nešto veoma važno. Zatim je naglo digao pogled i polahko počeo spuštati ruku prema opasaču gdje mu se nalazio odašiljač. Morao je povući neku odluku. Vremena za daljnje razmišljanje više nije bilo...

Već su se neki slabi sunčevi zraci probili kroz prorijeđene oblake, pa obasijavajući mrazom obasute krajiške pašnjake, presijavali

su se kao od uglačanog mramora. I samo što bi čovijek počeo da se divi toj jesenskoj ljepoti i da zapazi po koji oblačić dima iz kuća, gdje su domaćini dobro poranili i potpalili topli ogrijev, prekinulo bi ga snažno podrhtavanje, neprekidna treštanja od ubitačnih olovnih stršljena, koji stalno u rojevima napadaju na sve što mogu dokučiti.

Borbe oko Bihaća ušle su u drugu fazu. Do koljena poraženi četnici, panično su se povlačili, dok su za njima išli fikretovi ratnici, noseći uzdignuto sa sobom zastavu sa grbom od zlatnih ljiljana. Medju njima, u prvim redovima išao je i komandant Fikret, a uz njega i Kastor. Bošnjački kontra - napad upravo je bio u tijaku. "Za mnom, juriš"! čest bi uzviknuo slavni vodja, a borci bi ponosno uzvraćali prolomnim tekbirima, od kojih se dizala kosa na neprijateljskim glavama.

Sunce, koje bi rijetko provirilo izmedju sivih oblaka, bližilo se sredini neba. Dan, ulazeći u svoju polovinu, krasio se velikom pobijedom patriotskih rodoljuba nad četničkim zločincima. Desetine su ostale ostale zauvijek ležeći za sulude ideje velikosrpskih ideologa, dok ih je mnogo više palo u ruke našim borcima.

Snažan prodor još više naoružanih bosanskih junaka, nastavio se i u drugoj polovini dana. Ne mareći što je jako iscrpljen i umoran Fikret je i dalje ostao medju prvima. Veliko zadovoljstvo i radost, nisu mu dali da osjeti umor a ni hladnoću, jer se temperatura počela spuštati od hladnog vjetra koji je naglo zapuhao iz mrkog Grmeča.

Iako jak i hladan, ipak nije mogao rastjerati miris baruta niti bijelkasto - sivi, gusti dim, koji se neprestance pojavljivao s krajiškog bojišta...

Borbe su ponovo počele jačati na intenzitetu, jer su četnici pružili snažniji otpor, pošto im je pridošlo pojačanje. Ali Fikret je, maksimalno prateći tok borbi, kad je osijetio potrebu, naredio borcima da se zaustave i da se na odredjenom mjestu formira nova linija. Njegovo naređenje odmah se počelo izvršavati, te su prvi rovovi i tranšeji već bili iskopani. Radni vodovi hitro su pristigli i latili se svog zadatka.

Ne mireći se sa ovim velikim porazom, agresorski vojnici su

po običaju udarali artiljerijom po civilima, a tek pogotovu po novodostignutim položajima naše vojske. Noć je bila obasijana kao grmljevinom. Dunjalučki pakao nije se mogao opisati.

Novi dan se počeo rađati "ukrašen" zvukovima smrtonosne gvožđurije, koja se njegovim dolaskom polahko počela utišavati, tako da je samo poneki pucanj odjeknuo kada se sasvim razdanilo. Održana je nova linija sa malim taktičkim povlačenjem koje se desilo tijekom noći. Gusta, jesenjska magla nije se digla ni u prvom dijelu dana, pa je vidljivost bila veoma mnogo uskraćena. Zavladala je licemjerna ratna tišina...: šparnu bi zrakom koji rafal, gdje naši slave pobijedu.

Skoro ne primjetno, neki baksuzni glas donio je strahovito uzburkavajući nemir, koji je poput satone počeo ulaziti medju branitelje, noseći sa sobom breme brige i nesigurnosti. To nije bilo od straha od četnika, koji su se poraženi umirili, već se širila priča da je komadant nestao. Nigdje ni traga od njega. Takodje nije bilo ni Kastora. Strahovalo se od najgoreg: da je Fikret poginuo ili ne daj Bože, pao četnicima u ruke. Veliki broj njegovih vojnika, izlažući se smrtnoj opasnosti i riziku, uputio se u potragu svog vodje izmedju svježe - formiranih borbenih položaja. Samo manji dio ih je ostao u rovovima. Većina ih je tražila Fikreta. Pažnja je zaista morala biti na maksimalnom nivou, jer mir koji je vladao u tim momentima, visio je na polu - nagriženom koncu.

"Ima li ga igdje, je li ga ko našao"...?, čuli su se šapati izmedju boraca koji tražiše svog slavnog predvodnika. Glasno se nije smijelo, radi opreznosti. Teren je pretražen sve do mjesta najbližih, novouspostavljenim srpskim položajima. Svaki vojnik dao je sve od sebe, ali na žalost nije bilo sreće. Fikret nije bio pronađen.

Velika radost i sreća, koja je došla velikim vojnim uspijehom, počela se rušiti kao kula od karata. Strašna psihoza zaustavljala je krv u žilama. Niko više nije mislio na četnike ni na to da oni mogu napasti svakog momenta. Svi su oborili glave, u kojima je bilo samo jedno: "Fikret je izgubljen". Snažne, herojske ruke pomalo su počele drhtati od opravdane brigade.

Odbrana novih položaja počela je ozbiljno dolaziti u pitanje. Moral je nestajao poput suhog drveća u vatri. Ogromna briga za komadantom usadila se u srce svakom borcu. Nekima su čak i suze udarile. Svi su bili skoro ubijedjeni da se dogodilo ono najgore...

Kao rijetko koji, vedar i poslije dugotrajnih kiša pročišćen, taj dan pred - zimske jeseni cijelo vrijeme bio je obasijan suncem. Iako iscrpljeno tekućim godišnjm dobom i veoma oslabljeno, zlatno klupko kao da se naprezalo da što više obasja bosansko ranjeno tijelo, da mu zacijeli mnoge krvave rane. I u poslijednjim minutama dana ostalo je na vedrom nebu, gubeći i ono malo snage približavajući se zapadnom horizontu na ogoljelim vrhovima Plješevice.

Tamo gdje su se vodile najače borbe, gdje je načičkano na hiljade mina i ostalih neeksplodiranih sredstava, među bezlisnim šibljem, na nakvašenoj zemlji, zajedno sa zalaskom sunca, nastajale su i sijenke dva bića, koja su se kretala prema slobodnoj teritoriji. Jedno je bilo bez svijetlosti, ranjeno, iskrvarilo; Drugo ga je vuklo.Krupni, bijeli i blistavi poput srebra, ovčarski zubi, čvrsto su držali košulju ranjenika, a snažne noge polahko i sigurno izvlačile su ga iz smrti. Ostajao je isprekidan krvav trag stazom kojom je ranjenik vučen. Hrabra životinja poput detektora izbjegavala je minska polja. Naši položaji bili su nadomak...

Već se na nebu pojavilo bezbroj zvijezda, malo poslije sunčevog zalaska. Crni, noćni plašt pokrio je bosansko nebo, ukrašen malim, blistavim dijamantima, koji su raznoliko razbacani činili nepregledne skupine, praveći razne figure i slike.

I novopridošla noć pokazivala je nesvakidašnju ljepotu i lijepo vrijeme.

U šumama Grmeča, zajedno sa smrtnonosnim zvucima mitraljeza, mogao bi se razabrati i poneki životinjski krik. Zavijanje vuka, karakterističan glas sove, samo su rijetki posijetioci mirnodopskih izleta i lovišta u prostranim grmečkim šumama.

Oko rovova, miris dima se nije mogao osjetiti, jer je jugovina koja je zapuhala proteklog dana, uštedjela koji tovar drva.

Divlji zvukovi nisu ni najmanje uznemiravali naše borce, ali te noći pojavila se jedna karakteristika koja nije mogla biti nezapažena. Naime, medju mnogim divljim glasovima životinja, kao da se mogao razabrati lavež domaćeg psa, koji je toliko bio poznat vojnicima. Svi su prepoznali kasterovo javljanje. Po jačini laveža moglo se odmah zaključiti da njije bio daleko. Zabrinutost je počela nestajati, radjala se nova nada...

Ponovo je nekolicina vojnika krenula u mrku noć, upuštajući se u avanturu izmedju života i smrti, krećući se ka mjestu odakle je dolazio kastorov znak. Nada za komadantom poklopila je i najmanji strah. Niko nije ni želio da zna da su mine na sve strane.

Ubrzo, momci koji su se uputili u potragu, naišli su na toliko traženog vodju. Uz njega je bio i njegov spasilac, Kastor, koji ga je lizao po licu, pokušavajući da mu povrati izgubljenu svijest. Neizmjerna radost, obasula je borce kada su vidjeli da je Fikret živ. Ali morali su ga hitno otpremiti do bolnice. Život mu je bio u opasnosti jer je izgubio mnogo krvi.

Veliki, sretni muštuluk, proširio se cijelom linijom odbrane.

Svi su željno očekivali komandantovo ozdravljenje.

Neprekidni rafali počeli su ponovo treštati dužinom fronta. Borci su slavili još jednu pobijedu: fikretovo pronalaženje I spasivanje.

Četnici su bili mirni i začudjeni. Ništa im nije bilo jasno.

U bihaćkoj bolnici Fikret je uspiješno operisan tokom noći, mada su bili uslovi veoma teški. Ujutro mu je počela dolaziti svijest. Prve riječi koje je progovorio nakon "povratka u život" bile su : "Hvala ti Bože što si mi dao najboljeg prijatelja"...

LJETO, 1995.

Priča napisana zbog veličanstvene pobjede 5.korpusa nad fašističkom četničkom vojskom i deblokade Bihaćkog okruga.

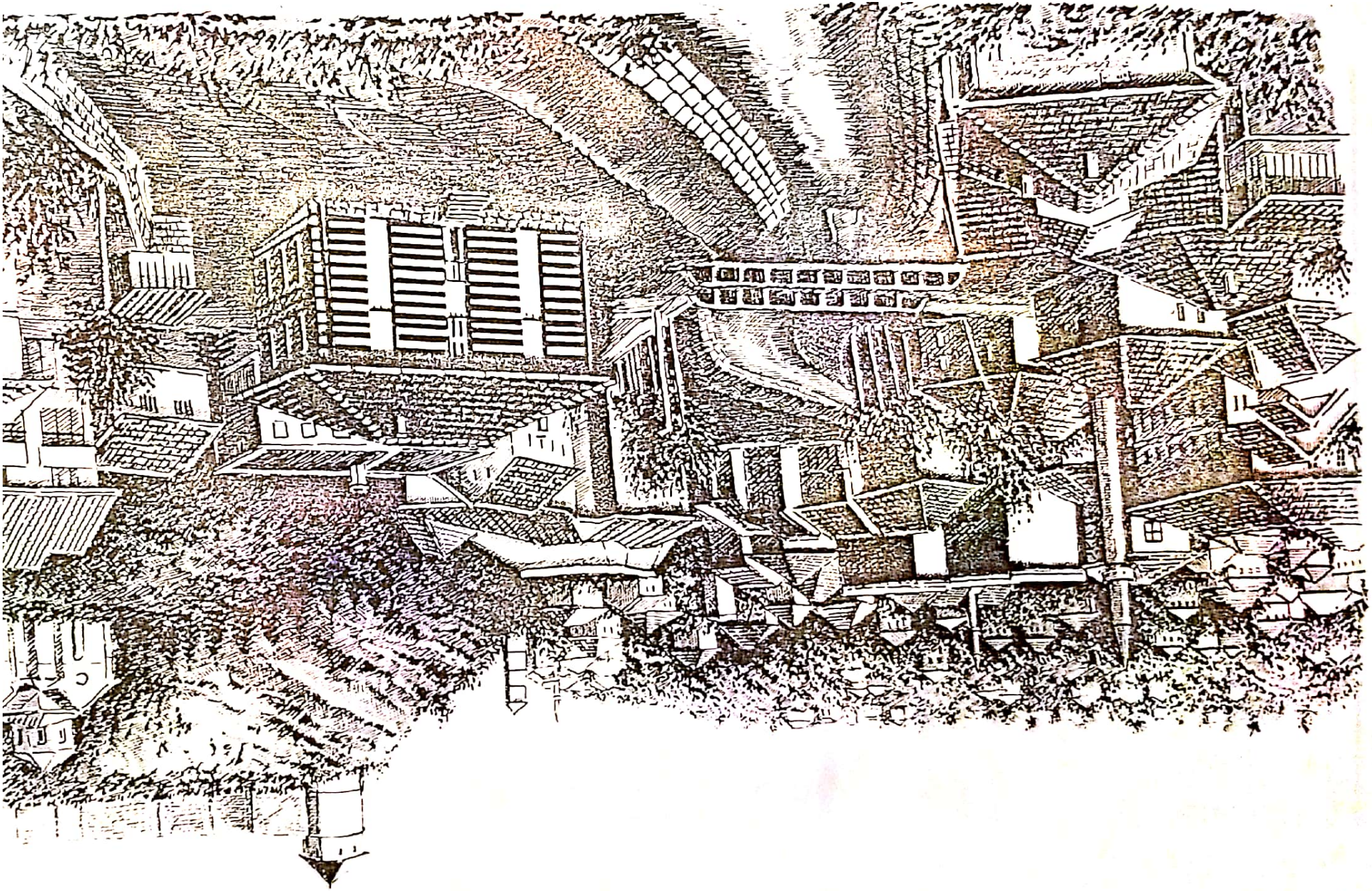

PROMIJENJENO SRCE

Nije volio mnogo da priča. U školi je bio odličan i uzoran, čak bolji od ostalih u razredu. Svi profesori su o njemu pričali samo ono najbolje što jedan učenik može da ima. Knjiga mu je bila najvjerniji prijatelj. Volio je mnogo da čita, uči i proučava...

Nije imao neko određeno društvo. Naveče se povlačio kući, u svoju sobu, dok su njegovi školski jarani izlazili po diskotekama i kafićima. Kao da ga ništa nije vuklo vani. Bio je jednostavno "zatvoren tip".

Njegovi roditelji počeli su da se brinu za njega. Mislili su da ga nešto tišti, da je zbog nečeg opterećen i zabrinut. Ali, to nije bio razlog njegove zatvorenosti. Bio je takav prirodno.

Dani i mjeseci su prolazili, a on se nije ni malo mijenjao. U školi je sve više postajao poznat kao "vuk samotnjak". Sam je primjećivao kako se za njim okreću, pokazuju prstom, nešto šapuću i ismijavaju ga. Ali, kao da mu to nije smetalo. Bio je sasvim hladnokrvan.

Dugi zimski period bio je na izmaku. Među rajom se stvarao novi polet i elan za večernje izlaske i noćni život. Ulice su bile sve punije, naročito kasno uveče, pred samu ponoć. Kao i uvijek proljeće je donijelo buru noćnih izlazaka i druženja.

Društvo je odlučilo da i njega istjera iz kuće. Čak su se pojedinci kladili ko će u tome biti najuspiješniji, i ko će ga prvi uspijeti nagovoriti da bar jednu noć izađe sa rajom. Ali, opet kao i uvijek, bez uspijeha. I oni za koje se mislilo da će moći nisu mogli. Učinilo se da je to teže nego otići na Sjeverni pol...

Ipak, u dubini njegove duše počeo se okretati neki kotač koji je nagovještavao promjene u njegovom ponašanju. To se nije moglo odmah primjetiti. Samo oni sa velikom moći opažanja mogli su predpostaviti da se sa njim zaista nešto dešava. Kao da su se katanci koji su držali rešetke njegove duše počeli lomiti i kao da se ta čelična kapija, iza koje se krilo dosta toga tajanstvenog počela polahko otvarati. Postepeno je počeo da se utapa u okolinu i da se prilagodjava sredini. Na iznenadjenje omladine u svih prisutnih jedne noći se iznenada pojavio u glavnom gradskom kafiću. Počelo se prošaptavati da će u to doba, a bilo je pola proljeća, udariti iznenada snijeg, a zna se zašto...

Kako su dani prolazili on je bio sve češći gost diskaća, kafića i svih ostalih sastajališta momaka i djevojaka. I u školi je postajao pričljiviji i komunikativniji. Njegovo ponašanje se promijenilo iz korijena. Za kratko vrijeme on nije bio ona stara ličnost. Ne samo vikendom, nego skoro svake noći bio je posijetilac većine kafića u gradu.

Bližili su se i praznični dani. U školi je pročitano obaviještenje da se tri dana neće odvijati nastava, što je izazvalo veliku radost kod učenika. Nęko je već imao gotove planove da negdje otputuje, neko je pripremao slavlje kod kuće, a neko opet po starom: provesti se u večernjem izlasku u grad. I on je bio veoma uzbuđen. Imao je dogovoreno sa društvom gdje i kada da se nađu. Bilo je zamišljeno da im bude dobro, bolje nego ranije. Te noći izašao je veoma raspoložen i dobro odjeven.

Ponoć je već bila prošla, a on se nije bio vratio kući.

Minut po minut, sahat po sahat su prolazili, ali ulazna vrata njegove kuće nisu se otvarala. Majka mu se probudila da provjeri da li se vratio, ali njegov krevet je bio prazan. I otac se probudio od upaljenog svijetla i čuvši hod svoje supruge, koja nije mogla više da zaspi. Oboje su bili uspaničeni i pitali se šta mu se moglo dogoditi i zašto ga još nema? Uvijek je uobičavao dolaziti prije pola noći, pa i praznicima,

ali sada je već nastupilo "gluho doba noći", a njega nije bilo. Htijeli su da zovu i policiju...

Zora samo što nije svanula, kad se iznenada začu lupa na vratima. U kuću hrupiše dvojica mladića koji su između sebe vodili baš njega. Bio je pijan do besvijesti, sav mokar i blatnjav, a odjeća mu je bila pocijepana na nekoliko mijesta. Roditelji su ukočeno gledali pijanog sina kojeg su jarani spustili na krevet. U njihovim očima mogio se primjetiti razočarenje. Postalo im je jasno da je njegovo PROMIJENJENO SRCE pronašlo put koji ga je odveo u nemilost poroka. Napili su ga oni koji su ga najviše zvali da izađe i kojima je najviše vjerovao, a on eto, nije mogao odoljeti.

Februar, 1997.

BILJEŠKA O AUTORU

Jusuf Mehić, rođen je 3. novembra 1978. godine u Tešnju.

Počeo je pisati poeziju i prozu još dok je pohađao Osnovnu školu "Huso Hodžić" u Tešnju. Prve radove objavio je u školskom listu "Neven" još dok je bio II razred osnovne škole, kada je postao i član literarno - novinarske sekcije, gdje je pokazao izuzetnu nadarenost i sklonost pisanju proze i poezije.

Svojim učešćem na brojnim književnim večerima, kulturnim manifestacijama i drugim prigodnim skupovima najavio je dolazak nove mlađe generacije koja aktivno učestvuje u kreiranju kulturne slike svoje sredine.

Završio je Osnovnu školu u Tešnju, gdje završava i Gimnaziju u kojoj je bio, kao učenik, prvi među najboljima. Sada je student Medicinskog fakulteta u Sarajevu. Sa prozom i poezijom druži se i danas. Piše i zapisuje sve što je kroz život prošao i što osjeća.

Njegova druga zbirka, koja je u pripremi, bit će ako Bog da, mnogo bogatija i bolja.

Jusuf Mehić
ŠEHIDSKA ZEMLJA JE OVA

Izdavač:
PLANJAX
Izdavačko, štamparsko, knjižarsko
i uslužno preduzeće d.o.o. Bobare-Tešanj

Za izdavača:
Bajruzin Hajro Planjac

Grafički dizajn i kompjuterska obrada:
GRAFIČKI STUDIO PLANJAX

Štampa:
Štamparija PLANJAX,
Bobare-Tešanj

Za štampariju:
Ferid Alić

Tiraž:
2000 primjeraka

DOSADAŠNJA IZDANJA PLANJAXA

Hajdar Hulusija
EGLENI - drama

Husnija Krupić
TAJNA DJEČIJEG OKA

Dr. Dževdeta Ajanović
ODGOJNA FUNKCIJA SREDNJE ŠKOLE

TEŠANJ,
KULTURNO - PRIVREDNI INFORMATOR
(na bosanskom, arapskom i engleskom jeziku)

Dr. Refik Ćatić
SLIKA O SEBI DJECE
NEPOTPUNIH I POTPUNIH PORODICA

Halil Danović
KAKO SMO SHVATILI VJERU

Bajruzin Hajro Planjac
BOSNUJ BOSNO

Bajruzin Hajro Planjac
DJETINJSTVO U POUSORJU (priče za djecu)

Dr. Esad Hasaničević
ŽRTVE RATA

Bajruzin Hajro Planjac
BOBARSKI MOTIVI

Muharem Omerović
ZBRDA - ZDOLA

Bajruzin Hajro Planjac - Mirsad Bećirbašić
ŠTA DA RADI OVAJ ZALOG

Merima Muslić
ČEŽNJA

Jakub Subašić
SEHARA I KANDILJI

KATALOG TEŠANJSKE PRIVREDE
(na bosanskom i engleskom jeziku)

Darko Erletić
MOJE DRUGO JA

Adil Alić - Ramiz Brkić
ZAPIS SA IZVORA

Sakib Mehanović
OČEV FENJER (poezija)

Dr. Osman Mujezinović
SPECIFIČNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Rizo Džafić
VELIKI LET (pripovijetke)

Alija Galijašević
EKONOMSKE PRILIKE I BANKARSTVO U TEŠANJSKOM KRAJU KROZ HISTORIJU

Adil Alić - Ramiz Brkić
TEŠANJ-GRAD KOME SE RADO VRAĆAM

Jusuf Mehić
ŠEHIDSKA ZEMLJA JE OVA

gRaščkA zuča

PLANJAX

Bobare-Tešanj